

บทที่ ๔

บทวิเคราะห์และผลการวิจัย

ในการนำเสนอบทวิเคราะห์และผลการวิจัยในเรื่อง “กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวทางในการหยุดยั้ง” จะนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ ๒ กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ ๓ ปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจ เข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ ๔ ขั้นตอนการฝึก-อบรม จัดตั้ง และสร้างอุดมการณ์การต่อสู้ให้แก่ผู้ที่ผ่านการเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ ๕ วิเคราะห์กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

ตอนที่ ๖ ความท้าทายของรัฐในการตัดความเชื่อมโยง หยุดยั้งและทำลายกระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

ตอนที่ ๑ : ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในโครงสร้างองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ ระดับผู้ปฏิบัติการทั้งในส่วนของโครงสร้างองค์กรมวลชน(Political Wing) และโครงสร้างการทหาร(Military Wing) โดยจำแนกได้ดังนี้คือ

๑. สมาชิกโครงสร้างองค์กรมวลชนในระดับหัวหน้าอำเภอ ๕ คน และระดับคณะกรรมการในอำเภอ ๖ คน รวม ๑๕ คน นอกนั้นเป็นสมาชิกเปอร์มูดอ(เยาวชน)อีกจำนวนหนึ่ง

๒. สมาชิกโครงสร้างทางทหารในระดับหัวหน้าชุดปฏิบัติการประจำอำเภอ(RKK) จำนวน ๕ คน และเป็นกำลังในชุดปฏิบัติการประจำอำเภอ ๘ คน เป็นระดับครูฝึก ๒ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕ คน

ในจำนวนกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาทั้ง ๓๐ คน มีสมาชิกระดับผู้นำในการจัดตั้งระดับสะกอม(เทียบเท่าจังหวัด) จำนวน ๑ คน ระดับผู้นำทางทหารในการจัดตั้งระดับ KOMPI(ผู้นำกองกำลังระดับจังหวัด) จำนวน ๑ คน ซึ่งส่วนใหญ่จะถูกจับกุม และทั้งหมดที่ร่วมให้ข้อมูลจะผ่านพิธีการถอนสาบาน(ถอนซุมเปาะ)ด้วยความสมัครใจ ออกจากการเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบแล้วทั้งสิ้น จึงถือได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและกล้าพูดความจริงในระดับที่สูงพอจะเป็นข้อมูลจริงที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยได้

สำหรับอายุพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุอยู่ในช่วง ๒๔ ปี ไปจนถึง ๕๘ ปี โดยสามารถจำแนกอายุเป็นประเภทได้ดังนี้ กลุ่มอายุตั้งแต่ ๒๔ ปี ไปจนไม่เกิน ๔๕ ปี จะเป็นสมาชิกในองค์กรทางทหารหรือกลุ่มกองกำลัง ส่วนกลุ่มอายุตั้งแต่ ๓๗ ปีขึ้นไป จะเป็นสมาชิกในองค์กรมวลชนหรือฝ่ายอาเกาะ

ส่วนการศึกษา สามารถจำแนก ได้ดังนี้คือ ในส่วนของสมาชิกองค์กรทางทหารหรือกลุ่มกองกำลัง จะเป็นเยาวชนในระบบของโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ถูกชักชวนเข้าเป็นสมาชิกและเข้าสู่พิธีสาบานตน(ซุมเปาะ) ตั้งแต่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย(ม.๔) ผู้เข้าสู่อุปการเป็นสมาชิกโดยส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่เลือกเรียนสายศาสนามากกว่าสายสามัญ หรืออย่างน้อยก็เรียนควบ ๒ หลักสูตร คือทั้งสายศาสนาและสายสามัญ สำหรับสมาชิกองค์กรมวลชนจะเป็นผู้มีบารมีในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นผู้นำศาสนาในมัสยิดประจำหมู่บ้านหรือครูสอนคาดีกา(เง๊ะกู) ครูสอนศาสนา(อุสตาซ) ผู้นำธรรมชาติ มีผู้นำท้องที่หรือท้องถิ่นอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกในขบวนการ ผู้ให้ข้อมูลมีระยะเวลาการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรการต่อสู้ตั้งแต่ประมาณ ๕ ปี ไปถึง ๑๗ ปี โดยผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบนานที่สุดถึง ๑๗ ปี เข้าเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นผู้นำระดับสูงของกลุ่ม จากข้อมูลดังกล่าวเป็นที่ยืนยันและสอดคล้องกับการเริ่มขึ้นตอนที่ ๑ และ ๒ ของแผนการปฏิวัติ ๗ ขั้นตอนหรือบันได ๗ ขั้น ซึ่งหมายถึงว่าขบวนการก่อความไม่สงบได้มีการเตรียมการสร้างองค์กรการต่อสู้มาเป็นเวลายาวนาน ตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ ๓

นอกจากนั้นยังพบว่าในการกำหนดบุคคลเป้าหมายเพื่อการแก๊งตัว คัดเลือกและชักชวนเข้าสู่การเป็นสมาชิก นักจัดตั้งของขบวนการก่อความไม่สงบจะดูจากคุณลักษณะของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ว่าต้องการบุคคลที่มีคุณลักษณะแบบใด และหวังจะให้ทำงานลักษณะใดในโครงสร้างองค์กรมวลชนและโครงสร้างองค์กรทางทหาร โดยเยาวชนหรือเปอร์มูดจะถูกแก๊งตัวคัดเลือกและชักชวนใน โครงสร้างองค์กรทางทหาร ส่วนผู้สูงอายุ ผู้มีบารมี ผู้นำศาสนา ผู้นำธรรมชาติ จะถูกแก๊ง

ตัว คัดเลือก ชักชวนให้อยู่ในโครงสร้างองค์กรมวลชนหรืออาเจะนั้นเอง และจากการให้ข้อมูลของครูสอนคาถิกาล่าให้ฟังว่า ได้ปลุกฝังด้วยการกล่อมเกลามาให้เด็กและเยาวชนแบ่งแยกและเกลียดชังรัฐไทย ด้วยการสอดแทรกประวัติศาสตร์บิดานี้ตั้งแต่ยังเด็กๆ ซึ่งเห็นได้ว่าขบวนการก่อความไม่สงบได้เตรียมเด็กและเยาวชนไว้ตั้งแต่ต้น เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านั้นเข้าสู่ระบบการศึกษาและเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น เด็กและเยาวชนเหล่านั้นก็พร้อมที่จะถูกชักชวนเข้าสู่การเป็นสมาชิกขององค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบทันที ซึ่งเปรียบเสมือนกำลังสำรองที่พร้อมจะเป็นกำลังทดแทนให้แก่องค์กรการต่อสู้อย่างต่อเนื่อง

ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ตรงจากการถูกกระทำรุนแรงจากเจ้าหน้าที่รัฐหรือพบเห็นความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดไม่เคยถูกระทำด้วยตนเอง เพียงแต่เคยได้ยินเรื่องเล่าสืบทอดกันมาว่า คนมุสลิมถูกระทำจากเจ้าหน้าที่รัฐไทยด้วยความไม่ยุติธรรมเจ้าหน้าที่รัฐไทยมักจะใส่ร้ายป้ายสีคนมุสลิม และผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเกิดความรู้สึกเจ็บแค้น เกลียดชังรัฐไทยทางประวัติศาสตร์และจากเหตุการณ์ความรุนแรงร่วมสมัย เช่น การหายตัวไปของหะยีสุหลง ความรุนแรงที่มัสยิดกรือเซะ เมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ และเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ เมื่อ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ และเป็นแรงจูงใจสำคัญในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบสำหรับสมาชิกรุ่นหลังๆ ต่อมาส่วนแรงจูงใจสูงสุดในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการคือความเชื่อและศรัทธาในสงครามญิฮาด

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดไม่มีใครเคยค้าหรือติดยาเสพติดมาก่อน ไม่เคยเสพสารเสพติดหรือสารที่ทำให้มีนิเมฆขณะปฏิบัติการ รวมทั้งไม่ให้ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ทุกคนจะถูกขบวนการก่อความไม่สงบอบรมให้สมาชิกทุกคนเคร่งครัดในศาสนา ศรัทธาในการทำสงครามญิฮาด(แต่บิดเบือนตามการปลุกกระดมบ่มเพาะ)

ตอนที่ ๒: กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกขององค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

กระบวนการในการเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบมิได้เริ่มต้นด้วยการชักชวน หรือหว่านล้อม หรือสร้างแรงจูงใจแบบชั่วขณะหรือไฟไหม้ฟาง แต่ได้มีการเตรียมการปลุกฝังความคิดมาอย่างลึกซึ้ง ต่อเนื่องและยาวนาน ด้วยกระบวนการปลุกกระดมบ่มเพาะสร้างจิตสำนึกว่า “ตนคือมาลาญิปัตตานีและตนคือมาลายูมุสลิม” ที่เคยมีอาณาจักรอันยิ่งใหญ่เป็นของตนเอง แต่ปัจจุบันมาลาญิปัตตานีต้องขมขื่น เพราะอยู่ภายใต้การปกครองของสยาม(ซีแยะ) โดยมี

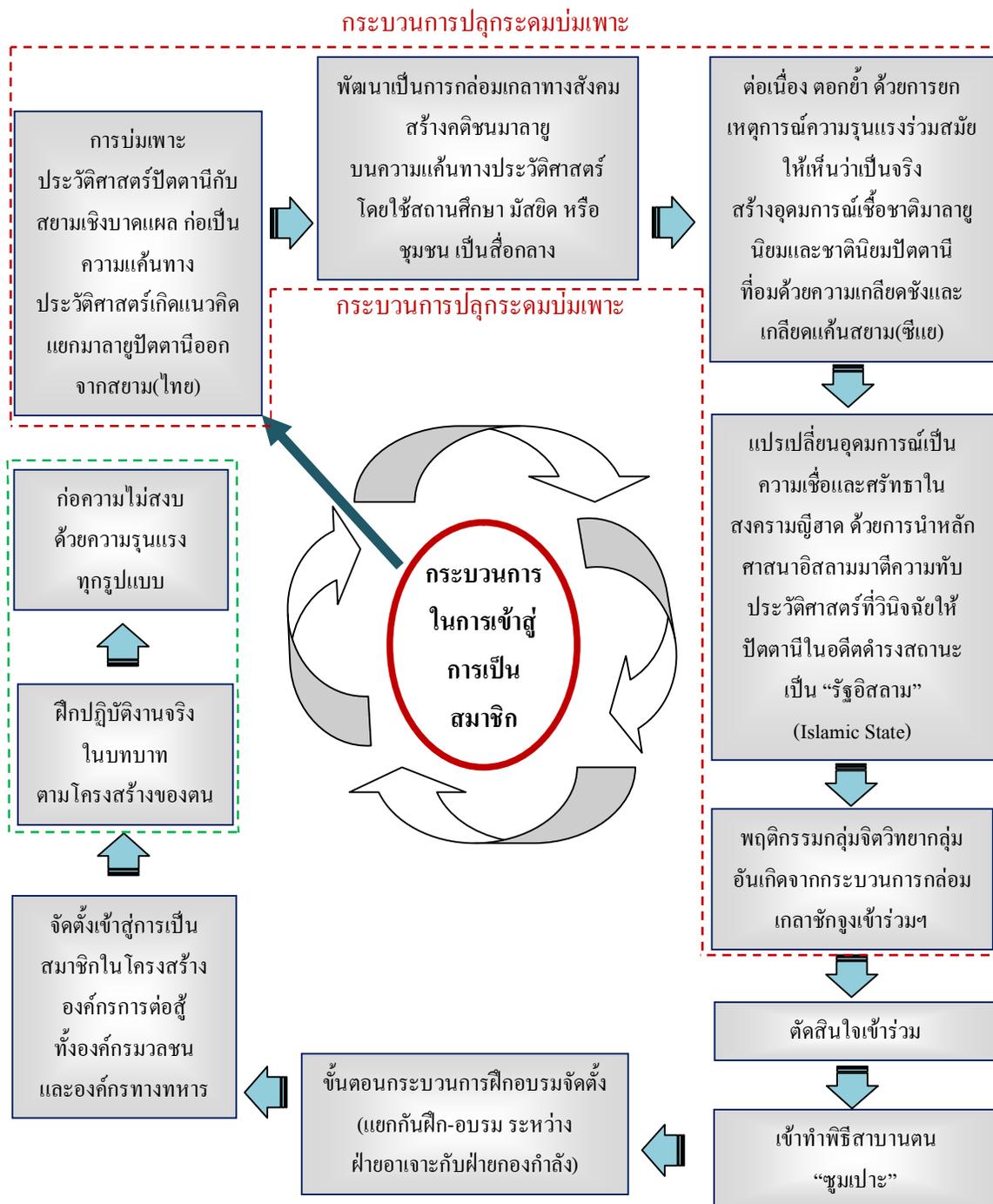
ประวัติศาสตร์อาณาจักรลังกาสุกะและปัตตานีรองรับข้อเท็จจริงของความคิดเหล่านี้ มีการปลูกฝัง
 เล่าขานประวัติศาสตร์ปัตตานีเน้นเนื้อหาเชิงบาดแผลทั่วไปในสังคม ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้และ
 ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา เพื่อปลูกฝังบ่มเพาะแนวคิดดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๗ เรื่อยมาจวบ
 จนปัจจุบัน ความคิดความรู้สึกเหล่านี้ได้รับการบ่มเพาะลงสู่คนรุ่นใหม่รุ่นใหม่แล้วรุ่นเล่า ตั้งแต่ใน
 ระดับครัวเรือน ในมัสยิดประจำหมู่บ้าน โรงเรียนเด็กเล็กสอนศาสนาอิสลาม(ตาดีกา) โรงเรียน
 เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปอเนาะ ไม้เว้นแม้ในโรงเรียนมัธยมของรัฐและมหาวิทยาลัยทั้งในและ
 นอกพื้นที่ ความคิดเหล่านี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ “กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมของ ๓
 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา(Socialization Process)” โดยมีสถาบันทาง
 สังคมเกือบทั้งหมดเป็นเครื่องมือและสื่อกลางในกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคมต่อที่-น้อง
 ประชาชนมาลาญในพื้นที่ เมื่อกระบวนการดังกล่าวสามารถดำเนินไปได้ภายใต้หลักการกล่อมเกลา
 ทงสังคมที่กล่าวแล้ว ความคิดเหล่านี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของคติชนใน ๓ จังหวัด การบ่มเพาะแนวคิด
 ด้วยเรื่องราวเชิงประวัติศาสตร์ที่เน้นและเจือปนความเจ็บแค้นเชิงบาดแผลตามทีกล่าว ย่อมนำไปสู่
 แนวคิดและอุดมการณ์สำคัญ ๒ ประการ ตามทีกล่าวถึงแล้วในบทที่ ๓ คือ อุดมการณ์เรื่องเชื้อ
 ชาติมาลาญนิยม(Ethnolism) และชาตินิยมปัตตานี(Nationalism) ทีอ้อมด้วยความรู้สึกเจ็บแค้นเกลียด
 ชังสยาม(ซีแยะ) อุดมการณ์ทั้ง ๒ ประการทีหล่อหลอมด้วยความเจ็บแค้นเกลียดชังสยาม(ซีแยะ) จะถูก
 แปรเปลี่ยนเป็นเงื่อนไขแห่งสงครามเพื่อการปลดปล่อยปัตตานีได้โดยไม่ยากนัก ด้วยกระบวนการ
 ปลูกระดมเชิงลึกต่อกลุ่มเป้าหมายบุคคล ทีฝ่ายก่อความไม่สงบหรือนักจัดตั้งได้ทำการเก็งตัวและ
 แบ่งกลุ่มแบ่งประเภทตามลักษณะงานในโครงสร้างองค์กรการต่อสู้ไว้แล้ว โดยกลุ่มเด็กและ
 เยาวชนจะถูกเก็งตัวไว้เพื่อสร้างเป็น “เปอร์มูดอ” และ “กองกำลังปฏิบัติการ(RKK)” ต่อไป ส่วน
 กลุ่มผู้นำชุมชนหรือผู้นำสังคมก็จะเก็งตัวไว้เพื่อชักชวนเข้าสู่การเป็นสมาชิกในโครงสร้างองค์กร
 มวลชน โดยเฉพาะ “อาเงาะ” เป็นสำคัญ แต่ก่อนทีจะทำการชักชวนบุคคลเป้าหมายทีนักจัดตั้งของ
 ฝ่ายก่อความไม่สงบได้เก็งตัวไว้แล้วนั้น บรรดานักปลุกระดมบ่มเพาะก็จะเริ่มเล่าเหตุการณ์ความ
 รุนแรงร่วมสมัยทันที โดยเฉพาะห้วงหลังปี พ.ศ.๒๕๔๗ เหตุการณ์ทีมัสยิดกรือเซะและทีตากใบ จะ
 ถูกตอกย้ำเล่าขานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นประวัติศาสตร์บาดแผลร่วมสมัย เพื่อให้เป้าหมายเจ็บแค้น
 มากขึ้น แล้วจึงนำนักปลุกระดมบ่มเพาะในสายศาสนาทีเรียกว่า “อูลามา” ทีฝ่ายก่อความไม่สงบได้
 จัดตั้งไว้ในขั้นที่ ๔ ของบันได ๗ ขั้นทีกล่าวแล้ว อูลามาเหล่านี้จะนำหลักศาสนาอิสลามในบัญญัติ
 ทีว่าด้วย “สงครามญิฮาด” มาตีความทับประวัติศาสตร์ปัตตานี บนเงื่อนไขและอุดมการณ์เชื้อ
 ชาติมาลาญนิยมและชาตินิยมปัตตานี ทีอ้อมความเจ็บแค้นเกลียดชังสยาม(ซีแยะ) ไว้แล้วอย่างมาก เพื่อ
 ชักนำและชี้นำเข้าสู่ “การต่อสู้เพื่ออิสลาม” หรือ “สงครามญิฮาด” กับรัฐไทย ปลดปล่อยดินแดน

ปัตตานีอันถือเป็นดินแดนอิสลามให้เป็นอิสระ จนกลุ่มบุคคลเป้าหมายที่ได้รับการปลุกระดมจากอุลามาดังกล่าวเกิดความเชื่อและศรัทธาการต่อสู้ในครั้งนี้ว่า “เป็นการต่อสู้เพื่ออิสลาม เพื่อพระเจ้าของพวกเขา” พร้อมๆกับการชักนำให้เกิดอุดมการณ์ทางการเมืองใหม่ขึ้นมา ที่ผสมผสานระหว่างเชื้อชาติและศาสนา ต้องการกอบกู้ปัตตานีให้เป็นเอกราชและสถาปนาการปกครองเป็น “รัฐอิสลาม” ใช้ชื่อว่า “ปัตตานีคารุสลาม” นั่นเอง เมื่ออุลามานำหลักศาสนาบรรยายและตีความทับประวัติศาสตร์ดังกล่าว จนทำให้กลุ่มบุคคลที่นำจัดตั้งของฝ่ายก่อความไม่สงบได้แก้มองเกิดความเชื่อและศรัทธาใน “สงครามญิฮาด” แล้วจึงชักชวนบุคคลเหล่านั้นเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบทั้งองค์กรมวลชนและองค์กรทางทหารซึ่งส่วนใหญ่แล้วเมื่อถึงขั้นการชักชวนมักจะตอบรับและตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกเกือบทุกคน และเมื่อบุคคลเป้าหมายตอบรับแล้ว บรรดาเหล่านั้นก็จัดตั้งเหล่านั้นก็จะปล่อยให้กลับไปตัดสินใจอีกครั้ง เกือบทั้งหมดก็จะตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิก ตลอดห้วงระยะเวลาของการปลุกระดมบ่มเพาะและปลุกระดมเชิงลึกก่อนการชักชวนและชักชวนแล้วก็ตาม กลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นก็จะถูกกล่อมเกล่าอย่างต่อเนื่องและได้รับข้อมูลจากบรรดานักปลุกระดมบ่มเพาะเหล่านั้นเพียงด้านเดียว ซึ่งสามารถกระทำได้ง่ายในลักษณะของสังคมจารีตนิยมหรือสังคมปิด

ภายหลังที่ผู้ถูกชักชวนตอบรับและตัดสินใจเข้าร่วมก็จะมีผู้อาวุโสหรือผู้นำศาสนาหรืออุลามาที่มีการบรรยายหลักการสงครามญิฮาด มาทำพิธีสาบานตน(ชุมปะาะ) เข้าสู่การเป็นสมาชิกในการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ ในพิธีการสาบานตนจะนำเอาพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานมาร่วมพิธี ซึ่งถือเป็นตัวแทนของ “องค์อัลเลาะห์” พระเจ้าของพวกเขา แล้วทำพิธีเปล่งวาจาสาบานตนตามบทบัญญัติ ๑๐ ประการ(รายละเอียดกล่าวไว้ในบทที่ ๓) ซึ่งสาระสำคัญคือจะไม่แปร่งพรายความลับขององค์กรให้กับผู้ใดทราบโดยเด็ดขาด จะยอมเสียสละชีวิตและทรัพย์สินเพื่อองค์กรการต่อสู้ เป็นต้น โดยเนื้อหาของบัญญัติ ๑๐ ประการส่วนใหญ่จะเน้นเพื่อให้เกิดความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อกลุ่มต่อองค์กรการต่อสู้ของกลุ่ม และหากผู้ใดผิดคำสาบานก็จะพบกับการลงโทษจากพระเจ้าและบาปใหญ่ที่มองไม่เห็นสวรรค์ ดังนั้นการเข้าสู่พิธีสาบานตนจึงเป็นเรื่องราวของการนำความเชื่อความศรัทธาต่อศาสนาอิสลาม ความรักและความยำเกรงต่อพระเจ้าของพวกเขามาเป็นจุดแข็งของการดำรงอยู่ของสมาชิกและสร้างให้เกิดวินัยความเด็ดเดี่ยวและความมุ่งมั่นของบรรดาสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบทั้งหลาย ให้ปฏิบัติภารกิจอย่างเด็ดเดี่ยวมั่นคงเพื่อปลดปล่อยปัตตานีให้เป็นเอกราชต่อไป เพราะเขาทั้งหลายเหล่านั้นเชื่ออย่างสนิทใจแล้วว่า การต่อสู้ครั้งนี้เป็นสงครามญิฮาดเพื่อดินแดนแห่งศาสนาอิสลามนั่นเอง ทุกคนก่อนเข้าสู่การเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ต้องผ่านพิธีสาบานตนหรือชุมปะาะก่อนทุกคน แล้วจึงจะเข้าสู่กระบวนการฝึก-อบรมจัดตั้ง

เข้าในโครงสร้างองค์กรการต่อสู้ต่อไป ทั้งโครงสร้างองค์กรมวลชนและโครงสร้างกองกำลังหรือฝ่ายทหาร

แผนภาพที่ ๑๕ : กระบวนการในการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ ของ ขบวนการก่อความไม่สงบ สามารถสรุปได้ดังนี้ :-

ตอนที่ ๓: ปัจจัยสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

มูลเหตุปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบ เกือบทั้งหมดที่เข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการ ถูกกระตุ้นด้วยกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะมาก่อนตั้งแต่วัยเด็กในโรงเรียนคาทอลิก และส่วนที่เป็นผู้สูงอายุก็จะสอดแทรกในการเทศนาในมัสยิด(กูบะฮ์) ของการละหมาดใหญ่ในวันศุกร์โดยอุลามาของขบวนการเพื่อสอดแทรกเนื้อหาประวัติศาสตร์ปัตตานีกับสยาม(ซีแยะ) ในเชิงบาดแผลอย่างจริงจัง สม่่าเสมอและบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดแนวคิดของการแบ่งแยก เชื้อชาติมาลายู ศาสนาอิสลามหรือความเป็นมุสลิมและความคลั่งไคล้ในชาตินิยมปัตตานีที่อมอยู่ด้วยความเกลียดชังและเกลียดแค้นสยาม รวมทั้งการใช้ความต่อเนื่องในการชักชวน เพื่อตอกย้ำจากอุลามาผู้อื่นที่สามารถเล่าเรื่องปัตตานีกับสยามได้ละเอียดมากขึ้น อีกทั้งความใกล้ชิดระหว่างนักปลุกระดมกับบุคคลเป้าหมายที่เก็งตัวไว้ก่อให้เกิดความไว้วางใจ สำหรับในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนก็เช่นเดียวกัน นอกจากบ่มเพาะมาตั้งแต่คาทอลิกแล้วอาจมีการชักชวนจากเพื่อน หรือกลุ่มเพื่อนใน โรงเรียน เพราะเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกันในสถานศึกษา และเป็นแรงจูงใจสำคัญของจิตวิทยาวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลมากกว่าครัวเรือนและถือเป็นพฤติกรรมหมู่ที่เมื่อเห็นเพื่อนๆ เข้าร่วมขบวนการแล้วตนเองก็ปฏิเสธได้ยาก ต้องเข้าร่วมด้วย หากไม่เข้าร่วมอาจถูกกลุ่มเพื่อนปฏิเสธการเข้ากลุ่มหรือถูกประณามว่า ขี้ขลาด ไม่ใช่ลูกผู้ชาย

จะเห็นได้ว่ากระบวนการบ่มเพาะเหล่านี้มีความสำคัญมากต่อการสร้างให้เกิดแรงจูงใจและพัฒนาให้เป็นแรงจูงใจสูงสุดจนตัดสินใจในการเข้าร่วมกับขบวนการ และขบวนการก็ให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนดังที่ได้กำหนดไว้ในขั้นที่ ๑ และขั้นที่ ๒ ในบันได ๗ ขั้น ก่อนการชักชวนจัดตั้งบุคคลเข้าเป็นสมาชิกของขบวนการ กลุ่มนักปลุกระดมบ่มเพาะของขบวนการได้ทำงานอย่างหนักต่อเนื่องถึง ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๗ – ปี พ.ศ.๒๕๓๗ จึงจะเริ่มขึ้นตอนกระบวนการชักชวนเข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการ โดยเฉพาะสมาชิกองค์กรการต่อสู้ทั้งองค์กรมวลชนและองค์กรทางทหาร แต่การปลุกระดมบ่มเพาะมิได้หยุดลงมีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงจูงใจเข้าสู่การเป็นสมาชิก และสำหรับผู้ที่ป็นสมาชิกอยู่แล้วให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาตามแนวทางของขบวนการอย่างมั่นคงและเหนียวแน่น

จากกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะที่ขบวนการให้ความสำคัญอย่างมากและมีการขับเคลื่อนการบ่มเพาะตลอดเวลา จนกลายเป็นกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมเช่นนี้ บุคคลเป้าหมายที่ขบวนการเก็งตัวไว้ ไม่ว่าจะเป็นเยาวชนเพื่อพัฒนาจัดตั้งเป็นเปอร์มูดอและกองกำลัง

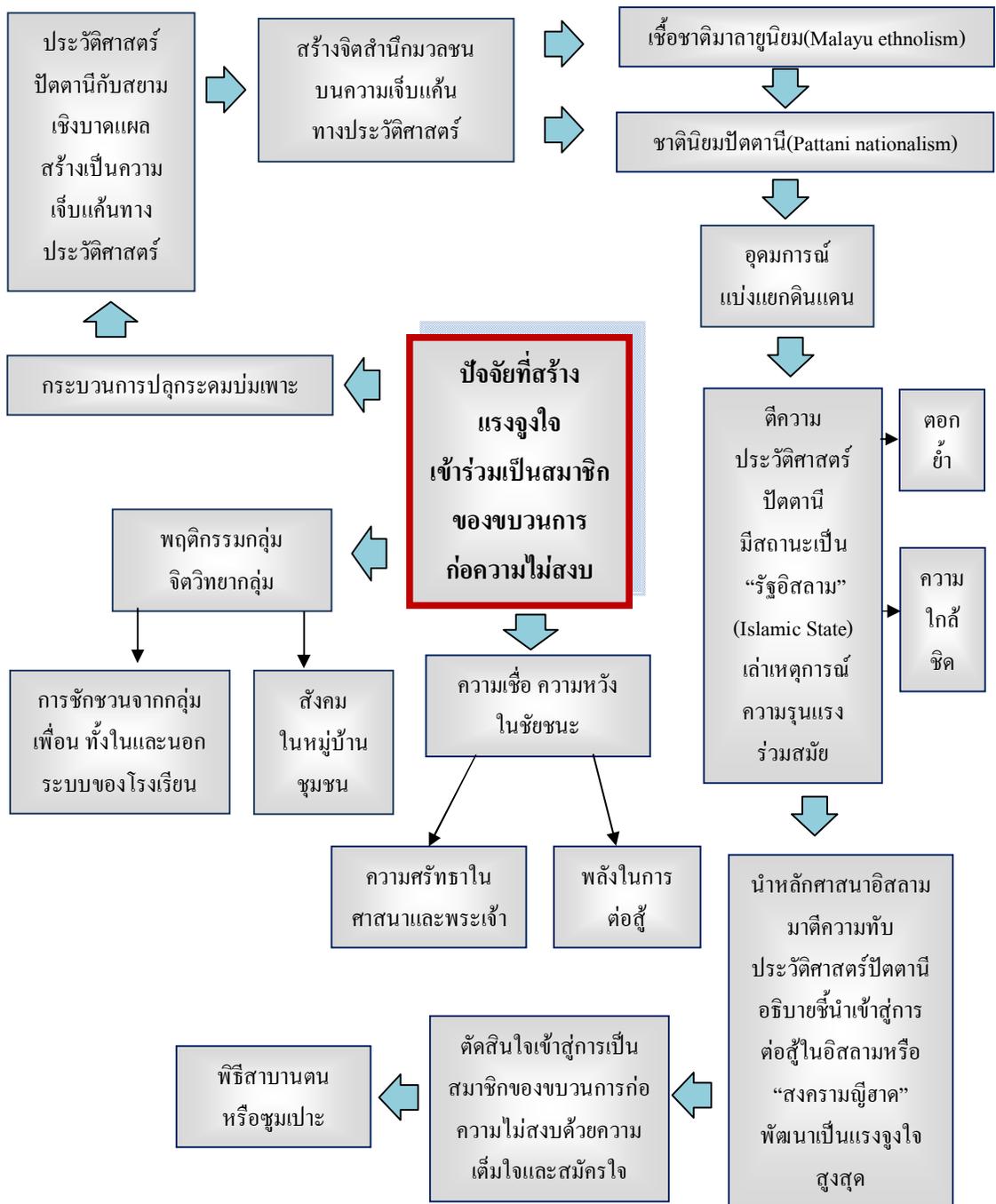
ปฏิบัติการ(RKK) หรือผู้นำที่สูงวัยเพื่อเป็นอาเจะ ย่อมมีพลังแห่งแรงจูงใจแอบแฝงอยู่ภายใน ความรู้สึกต้องการต่อสู้ขับไล่สยาม(ซีแยะ) อยู่ในตัว แต่นักจัดตั้งของขบวนการก็จะยังไม่ชักชวนเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการ ในขั้นนี้ขบวนการจะกระตุ้นแรงจูงใจให้เกิดพลังสูงสุด ด้วยการนำอุลามามาบรรยาย โดยการนำหลักศาสนาอิสลามในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ “สงครามญิฮาด” มาตีความประวัติศาสตร์ปัตตานีที่บรรดานักประวัติศาสตร์ทั้งหลายได้วินิจฉัยให้ปัตตานีในอดีตมีสถานะเป็น “รัฐอิสลาม” เพื่อสนับสนุนการตีความให้ถูกต้องตามบทบัญญัติการต่อสู้เพื่ออิสลาม ชี้นำเข้าสู่วาทกรรมของสงครามญิฮาดในอิสลามทันที ดังวาทกรรมที่ถูกใช้จริงในพื้นที่ อันได้แก่ “ญิฮาด”, “ซาฮีด”, “มูนาฟิก”, “คารุลฮาราบี” และ “กาฟิรฮาราบี หรือ กาฟิรซีแยะ” เป็นต้น นอกจากนั้นผู้ที่เสียชีวิตจากการเข้าปฏิบัติการปะทะกับเจ้าหน้าที่รัฐอิหม่ามจะทำพิธีฝังศพแบบ “ซาฮีด” คือไม่อาบน้ำศพและฝังเช่นเดียวกับนักรบในประวัติศาสตร์การต่อสู้ของอิสลาม เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนและสังคมที่เป็นมาลายูมุสลิมเชื่อว่า นี่คือการกระทำของสงครามศาสนาจริงๆ การอธิบายหลักการต่อสู้ในอิสลามที่บทความเชื่อทางประวัติศาสตร์ว่าปัตตานีในอดีตคือ “รัฐอิสลาม” อย่างสมเหตุสมผลนี้เองคือปัจจัยสำคัญที่สร้างแรงจูงใจสูงสุดในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการในพื้นที่ ท่ามกลางความเกลียดชัง เกลียดแค้นสยาม และศรัทธาเชื่อมั่นในสงครามญิฮาด เพื่อพระเจ้าของพวกเขาสู่แรงปรารถนาที่จะกอบกู้แผ่นดินปัตตานีให้หลุดพ้นจากการปกครองของสยาม ซึ่งเป็นคนนอกศาสนา และสถาปนาปัตตานีเป็นดินแดนแห่งอิสลามบริสุทธิ์ “คารุสลาม” นั่นเอง

ในส่วนความอยู่ดีหรือความไม่เป็นธรรมที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐไทยต่อพี่น้องชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มบุคคลเป้าหมายจะไม่เคยประสบด้วยตนเองหรือเครือข่าย แต่ได้รับรู้จากการชี้นำบอกเล่าจากบรรดานักปลุกระดมบ่มเพาะของขบวนการ โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่มีสยิดกรือเซะและการสลายการชุมนุมที่อำเภอตากใบ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะ ที่จะสามารถกระตุ้นให้เกิดความเจ็บแค้น เจ็บปวด และเกลียดแค้นเจ้าหน้าที่รัฐไทย อยากแก้แค้นให้พี่น้องชาวมลายูมุสลิมผู้สูญเสียเหล่านั้น อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อน ผลักดัน การปฏิบัติการตอบโต้ด้วยความรุนแรงของกลุ่มกำลังต่อพี่น้องชาวมุสลิม ข้าราชการชาวมุสลิม พระภิกษุสงฆ์ อย่างโหดร้ายทารุณ เพราะกองกำลังเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเกลียดแค้น ชิงชังสยามมาโดยตลอด เมื่อพบเห็นภาพเหตุการณ์กรือเซะ ตากใบ จึงกระตุ้นความต้องการอยากแก้แค้นด้วยความเกลียดแค้นเป็นอย่างยิ่ง

โดยสรุปแล้วปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าร่วมกับขบวนการก่อความไม่สงบ โดยส่วนใหญ่แล้วถูกสร้างขึ้นจากบรรดาเหล่านักปลุกระดมบ่มเพาะ ในกระบวนการปลุก

ระดมบ่มเพาะของขบวนการก่อความไม่สงบ ที่มีเป้าหมายและอุดมการณ์ต่อสู้เพื่อแบ่งแยกดินแดน ดังนั้น “กลุ่มแนวคิดแบ่งแยกดินแดนคือต้นเหตุสำคัญที่สุดประการหนึ่งในหลายๆประการของความขัดแย้ง แยกแยก และปะทุเป็นความรุนแรงยุคแล้วยุคเล่าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และยังคงดำรงสถานะเป็นภัยคุกคามความมั่นคงแห่งชาติโดยรวมอยู่ต่อไป” ถึงแม้ว่าขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายได้ หากแต่กระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะยังคงดำเนินต่อไป และผู้ที่ผ่านการปลุกระดมบ่มเพาะยังคงมีความรู้สึกเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ แอบแฝงอยู่ภายในความรู้สึกนึกคิดกระแสการต่อต้าน เกือบถ้วน ซึ่งซึ่งรัฐไทยและคนไทยพุทธ ก็ยังคงดำรงอยู่ภายในต่อไป จะเป็นอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนบรรดานโยบายและการบริหารราชการแผ่นดินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายแห่งนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติได้ เพราะแรงต่อต้านภายในที่-นื่องประชาชน จะเป็นปัญหาสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือได้โดยปกติเหมือนพื้นที่อื่นๆ ดังนั้นนอกจากรัฐจะต้องหยุดยั้ง ทำลายกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะแล้ว รัฐยังต้องกำหนดยุทธศาสตร์หรือนโยบาย ขจัดความรู้สึกหรือความขัดแย้งแอบแฝงที่อยู่ภายในที่-นื่องมาลายูมุสลิมที่ผ่านกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะมาแล้วให้จางหายไป ในที่สุด ซึ่งต้องใช้เวลาเป็นอย่างมาก

แผนภาพที่ ๑๖ : ปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจต้นตอ(Underlying Causes) ของการตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบคือ กระบวนการบ่มเพาะเชิงประวัติศาสตร์ระหว่างปัตตานีกับสยามที่ก่อเป็นความรู้สึกเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ สร้างเป็นจิตสำนึกมวลชน ที่นำผู้อุดมการณ์เชื้อชาติมาลาญนิยมและชาตินิยมปัตตานี พัฒนาเป็นอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน พร้อมๆกับการตีความทางประวัติศาสตร์ให้ปัตตานีอยู่ในสถานะ “รัฐอิสลาม” ด้วยเรื่องที่ยกเล่าต่อกันมา (Narrative) นำหลักศาสนาอิสลามในบทบัญญัติที่ว่าด้วยสงครามญิฮาดมาตีความและอธิบายชี้ นำเข้าสู่ความเชื่อและศรัทธาในสงครามญิฮาด และเชื่อว่าการต่อสู้เพื่อดินแดนของปัตตานีคือการต่อสู้ในอิสลาม ความเชื่อและศรัทธาดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาแรงจูงใจในระดับสูงสุด จนตัดสินใจเข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบด้วยการเข้าพิธีสาบานตนหรือชุมนุมเปาะ

ปัจจัยอื่นๆ อันได้แก่ “พฤติกรรมกลุ่มหรือจิตวิทยามุม” กับ “ความหวังในชัยชนะ” เป็นปัจจัยเสริมความมั่นใจในการตัดสินใจ แต่ก็สัมพันธ์กับความเชื่อศรัทธาในศาสนาอิสลามและพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขาอย่างใกล้ชิด

เมื่อพิจารณาถึงตอนนี้เราพบว่า กระบวนการปลุกเร้าระดมบ่มเพาะทางประวัติศาสตร์ได้พยายามสอดแทรกและบิดเบือนประวัติศาสตร์ระหว่างปัตตานีกับสยามไปสู่การสร้างเงื่อนไข แนวคิด อุดมการณ์ เชื้อชาติมาลาญนิยม(Ethnolism) และชาตินิยมปัตตานี(Nationalism) บนเนื้อหาที่สร้างความเคียดแค้น ชิงชัง และอยากแก้แค้นแทนบรรพบุรุษมาลาญ พร้อมๆกับการวินิจฉัยให้ปัตตานีในอดีตดำรงสถานะเป็น “รัฐอิสลาม” เพื่อให้เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์สนับสนุนเข้าสู่การตีความตามหลักศาสนาอิสลามในบทบัญญัติที่ว่าด้วย “สงครามญิฮาด” ดังนั้นเมื่ออุลามานำบทบัญญัติในอิสลามมาอธิบายเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ จึงตีความออกมาได้อย่างน่าเชื่อถือเป็นจริงบนบัญญัติแห่งอิสลาม จนยากต่อการวินิจฉัยด้วยภูมิปัญญาของเด็กและเยาวชนหรือแม้แต่ผู้นำศาสนาในหมู่บ้านที่เข้าสู่กระบวนการปลุกเร้าระดมบ่มเพาะเป็นอย่างยิ่ง

ตอนที่ ๔: ขั้นตอนการฝึก-อบรม จัดตั้งให้แก่ผู้ที่ผ่านการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

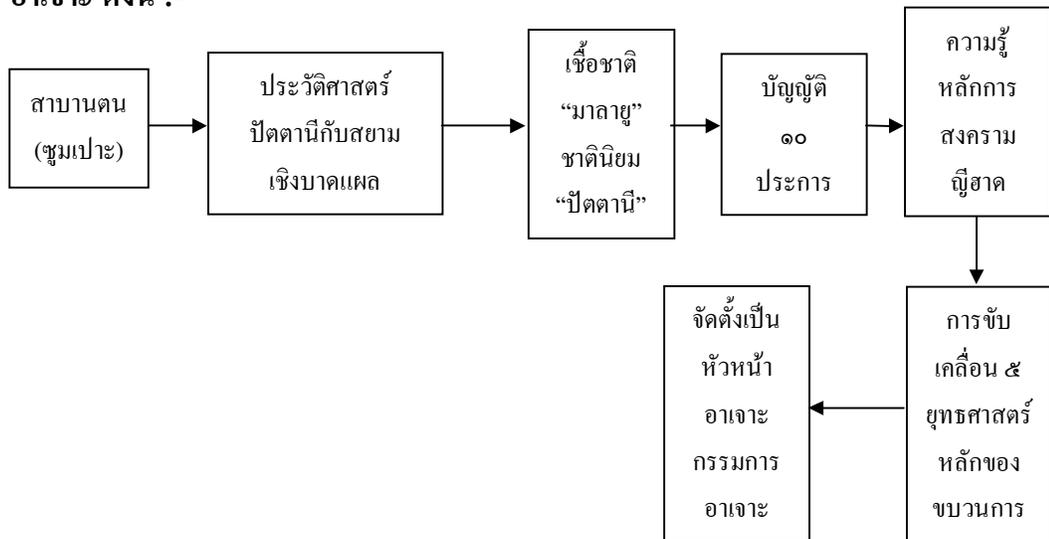
ภายหลังที่ผู้ถูกชักชวนตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบและผ่านพิธีสาบานตนแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการฝึก-อบรม เพื่อจัดตั้งเข้าสู่โครงสร้างองค์กรมวลชน และโครงสร้างกองกำลังปฏิบัติการในองค์กรต่อสู้ของขบวนการอย่างมีเป้าหมาย และแยกจากกัน โดยเด็ดขาดระหว่างผู้ที่มีเป้าหมายชักชวนให้เป็นสมาชิกองค์กรมวลชนหรืออาเกาะ กับผู้ที่มีเป้าหมายชักชวน

ให้เป็นสมาชิกเปอร์มูดอ และพัฒนาต่อไปเป็นกลุ่มกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) โดยการฝึก-อบรม จัดตั้งทั้ง ๒ ส่วนอยู่บนพื้นฐานสำคัญคือ การสร้างพื้นฐานอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนต้องการขับไล่สยามและเอกราชปัตตานี พร้อมกับตอกย้ำความเชื่อความศรัทธาในพระเจ้าในศาสนาอิสลาม และในการเข้าสู่การทำสงครามญิฮาดเพื่อปัตตานีเพื่ออิสลาม ความเชื่อเหล่านี้จะถูกปลูกฝังทุกหลักสูตรและในทุกระดับของการฝึก-อบรมให้แก่สมาชิกก่อนออกไปปฏิบัติงานตามหน้าที่ในโครงสร้างของตน

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ขบวนการก่อความไม่สงบให้ความสำคัญคือครูฝึก หรือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึก-อบรมแต่ละหลักสูตรแต่ละระดับในทุกกลุ่ม ขบวนการก่อความไม่สงบได้คัดเลือกครูฝึก หรือผู้ฝึกอบรมที่มีคุณลักษณะสร้างศรัทธาความน่าเชื่อถือ ความใกล้ชิดและความผูกพันกับบรรดาสมาชิกที่เข้ารับการฝึก-อบรมได้อย่างเหมาะสมเป็นอย่างดี

โดยสรุปแล้วการฝึก-อบรมจัดตั้งสมาชิกที่ผ่านขั้นตอนสาบานตนเข้ามาแล้ว สามารถจำแนกหลักสูตรกลุ่มเป้าหมายการฝึก-อบรมอย่างกว้างๆ ได้ ๓ กลุ่ม ดังนี้ :-

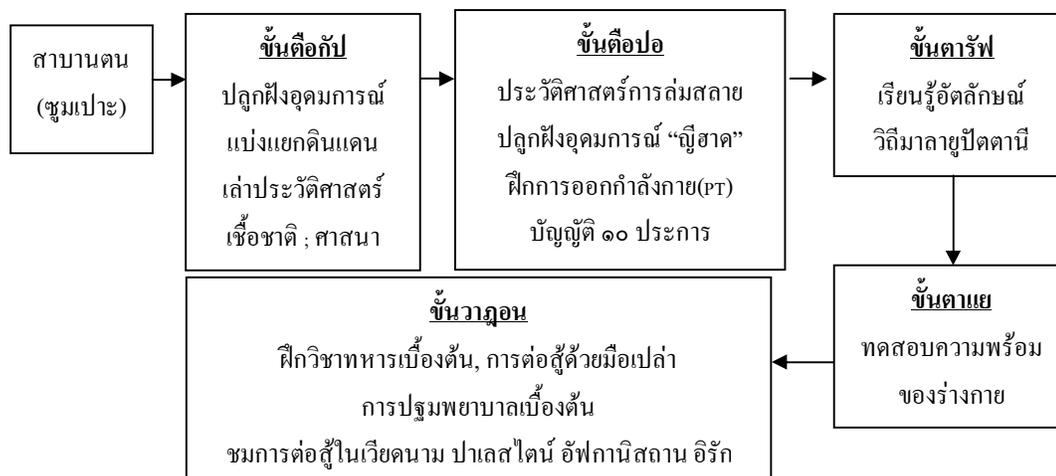
๑. การฝึก-อบรมหลักสูตรมวลชน(MASA) ระดับคณะกรรมการหมู่บ้านหรืออาเจะ ดังนี้ :-

ตามแผนผังดังกล่าวการฝึก-อบรมจะกระทำแบบเรียนรู้ไปทำจริงไป(Learning by Doing) และทำการฝึก-อบรมกันในหมู่บ้าน สถานที่อาจเป็นมัสยิด อาคารตาดิกา หรือในอาคารบ้านพักของสมาชิกก็ได้ การฝึก-อบรมสมาชิกอาเจะจะกระทำอย่างต่อเนื่อง มิใช่ฝึก-อบรมครั้งเดียวจะมีกระบวนการผลิตซ้ำอยู่ตลอดเวลา และผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูฝึก-อบรมหรือชี้้นำการทำงานของอาเจะมักจะเป็นอูลาม่าที่มีความรู้ความน่าเชื่อถือทางศาสนา อายุประมาณ ๓๕-๖๕ ปี หรืออาเจะจะเป็น

ผู้นำองค์กรมวลชนในระดับ “กুমิส” หรือ “สะกอม” เป็นอย่างน้อย เพราะจะสามารถสร้างศรัทธา และความน่าเชื่อถือให้กับสมาชิกอาจะจะได้เป็นอย่างดี

๒. การฝึก-อบรมหลักสูตรเปอร์มุดอ(Permuda)

การฝึก-อบรมในหลักสูตรเปอร์มุดอ ขบวนการก่อความไม่สงบจะพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ผ่านการบ่มเพาะมาแล้ว ชักชวนและตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการแล้วมาทำการฝึก-อบรมเพื่อพัฒนาความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ และอุดมการณ์ความเชื่อ ความศรัทธาในญีฮาด ให้พร้อมที่จะทำการฝึกในหลักสูตรกองกำลังปฏิบัติการอีกขั้นหนึ่ง การฝึกสมาชิกเปอร์มุดอจะคัดเลือกสมาชิกจากเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบของโรงเรียน และเมื่อฝึก-อบรมถึงขั้นสุดท้ายของหลักสูตรคือขั้น “วาฏอน” ผู้ผ่านการฝึกทุกคนจะเข้าสู่การคัดเลือกโดยคณะกรรมการ ซึ่งเรียกว่า “IPD(Ikatan Promote Pemuda Dewan)” ซึ่งหมายถึง “สภาคณะกรรมการคัดเลือกเยาวชน” จะทำหน้าที่คัดเลือกเยาวชนที่ผ่านการฝึกขั้นวาฏอน ประกอบกับความสมัครใจของสมาชิกที่ผ่านการฝึกว่าต้องการจะเป็นกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) หรือต้องการไปทำงานมวลชน(MASA) หรือต้องการเป็นเพียงสมาชิกเปอร์มุดอ(Permuda) คณะสภาคัดเลือกหรือ IPD จะทำการคัดเลือกและตัดสินใจต่อไปว่าจะให้ใคร ผู้ใด เดินต่อไปอย่างไร หากสมาชิกผู้ใดได้รับการคัดเลือกให้เป็นกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) ก็จะเตรียมตัวทำการฝึกหลักสูตรทางยุทธวิธีของ RKK ต่อไป หรือสมาชิกผู้ใดได้รับการคัดเลือกให้เป็นฝ่ายทำงานมวลชน(MASA) ซึ่งจะอยู่สูงกว่าอาจะ ตั้งแต่ระดับ “กুমิสรี” ขึ้นไป หรือเป็นฝ่ายปลูกระดมบ่มเพาะจัดตั้งสมาชิกทดแทนและเพิ่มเติม ก็จะถูกส่งไปศึกษาหลักสูตรเฉพาะอีกครั้งหนึ่ง(หลักสูตรนี้ผู้วิจัยยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้) สมาชิกกลุ่มสุดท้ายที่ไม่ได้รับการคัดเลือกก็จะถูกส่งกลับไปเป็นสมาชิกกลุ่มเปอร์มุดอในอาจะ ให้การช่วยเหลืออาจะและกลุ่มนักรบเมื่อปฏิบัติในอาจะนั่นเอง

สำหรับครูฝึกในชั้นการฝึก-อบรมหลักสูตรเปอร์มูดอ ขบวนการก่อความไม่สงบมักจะคัดเลือกมาจากครูสอนศาสนา(อุสตาส) หรือรุ่นพี่ที่เข้าเป็นสมาชิกและผ่านการฝึกมาก่อนแล้ว มาทำหน้าที่เป็นครูฝึก ซึ่งกระบวนการก่อความไม่สงบเรียกครูฝึกในหลักสูตรเปอร์มูดอแต่ละระดับว่า “เปอร์กาเดส”(Perkadir) ซึ่งบรรดาผู้ทำหน้าที่เปอร์กาเดสจะมีวิทยุติดไม้ห่างจากสมาชิกที่เข้ารับการฝึกมากนัก แต่มีความรู้มีความน่าเชื่อถือศรัทธา จึงสามารถสร้างความใกล้ชิดกับสมาชิกที่เข้ารับการฝึกได้ เพราะอยู่ในวัยใกล้เคียงกันอยู่ในครอบครัวเดียวกัน จึงถือเป็นแบบอย่างและการชี้แนะทางสังคมที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย ส่วนพื้นที่การฝึกจะใช้สนามในโรงเรียน หลังหมู่บ้านในสวนยาง หรืออาคารลับในโรงเรียน บ้านพักของสมาชิกในหมู่บ้าน และมักจะทำการฝึกในเวลา กลางคืนมากกว่ากลางวัน ห้วงเวลาการฝึกทั้ง ๕ ชั้นประมาณไม่เกิน ๒ ปี หรืออาจเร็วกว่านั้นแล้วแต่สภาพการณ์ที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยให้

๓. การฝึกหลักสูตรกองกำลังปฏิบัติการหรือฝึกยุทธวิธีการรบแบบ RKK

การฝึกหลักสูตรกองกำลังปฏิบัติการหรือหลักสูตรการรบแบบ “RKK” ขบวนการจะให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษทั้งเรื่องเนื้อหาการฝึก ครูฝึก ห้วงเวลาการฝึก โดยที่ขบวนการต้องมั่นใจว่า ผู้ที่สำเร็จการฝึกมาเป็นกองกำลังปฏิบัติการในชุดปฏิบัติการ ๖ คน ทุกคนต้องมีขีดความสามารถปฏิบัติการได้ทั้งเป็นบุคคลและเป็นชุดปฏิบัติการ มีระเบียบวินัยดีเยี่ยม ก่อนจบหลักสูตร และเข้าสู่โครงสร้างองค์กรทหาร ทุกคนต้องผ่านการปฏิบัติการจริงในเชิงทดสอบอย่างน้อย ๑ ครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการลอบสังหารหรือการปฏิบัติการอื่นๆ และเมื่อสำเร็จหลักสูตรขั้นป้อนะไปแล้ว ทุกคนต้องไปหาประสบการณ์และฝึกฝนตนเองจากการปฏิบัติจริงในพื้นที่ร่วมกับกองกำลังในชุดปฏิบัติการคนอื่นๆ ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังมีการคัดเลือกกองกำลังที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติอย่างยอดเยี่ยม มีอุดมการณ์ฝังแน่นกับขบวนการ ไปทำการฝึกหลักสูตรการปฏิบัติการพิเศษหรือหลักสูตร Commando เพื่อพัฒนาตนเองไปอีกระดับหนึ่ง คือการเป็นกองกำลังปฏิบัติการพิเศษ หรือชุด Commando นั้นเอง ผู้ที่ผ่านการเป็นชุดปฏิบัติการพิเศษมาแล้ว จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำทางทหารในระดับต่างๆ ตั้งแต่ชั้น “PLATONG” หรือระดับ “ผู้หมวด” ขึ้นไป

ส่วนครูฝึกในระดับยุทธวิธีการรบแบบ “RKK” ขบวนการเรียกว่า “เปอร์ลาเต๊ะ (Perlatih)” ซึ่งจะคัดเลือกมาจากกำลังรบในกองกำลังปฏิบัติการที่มีความรู้ประสบการณ์และมีผลงานยอดเยี่ยม และมีบุคลิกลักษณะของการเป็นครู สามารถจูงใจเหล่านักรบให้อีกเข็มได้ มาเป็นครูฝึกหรือเปอร์ลาเต๊ะ สำหรับพื้นที่การฝึกจะใช้พื้นที่ป่าเขาและเป็นเขตฐานที่มั่นภายในของขบวนการที่กำหนดจัดเตรียมและมีกำลังฮารีเมาคูแลร์รักษาความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา และเป็นพื้นที่ปิดลับไม่สามารถตรวจการณ์ทางอากาศได้

ตอนที่ ๕ : วิเคราะห์กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

กระบวนการในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นกระบวนการที่เป็นต้นน้ำของกระแสน้ำแห่งความรุนแรงใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา เพราะกระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย การปลุกกระดมบ่มเพาะทางความคิดและจิตสำนึกมวลชน ; พัฒนาเป็นกระบวนการกลุ่มเกลตาทางสังคม ; สร้างแรงจูงใจให้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการ กระบวนการดังกล่าวถูกผลิตซ้ำทางความคิดอยู่ตลอดเวลา เพื่อความต่อเนื่องของการจัดหาสมาชิกของขบวนการ

ทั้งเพื่อการขยายฐานการต่อสู้และทดแทนสมาชิกที่ถูกจับกุม เสียชีวิต หรือยุติการต่อสู้ เพื่อให้การต่อสู้มีความยืดเยื้อยาวนาน ตามยุทธศาสตร์สงครามยืดเยื้อ(The Protracted War)

ดังนั้นกระบวนการเพื่อการจูงใจ หรือสร้างแรงจูงใจให้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบ ที่เริ่มต้นจากคนสนิทใกล้ชิด หรือจากผู้ที่เป็นที่เชื่อถือศรัทธา เข้าตีสนิทใกล้ชิดแล้วชักนำเข้าสู่กระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะ ไปจนถึงเกิดแรงจูงใจที่จะผลักดันให้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการ คนที่มีแรงจูงใจสูงจะให้ความพยายามในการกระทำไปสูเป้าหมายโดยไม่ลดละ แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำจะไม่แสดงพฤติกรรมหรือไม่ก็ล้มเลิกการกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย(Loundon and Bitta ; ๑๙๘๘ : ๓๖๘) การบ่มเพาะจึงเป็นกระบวนการสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจให้มีระดับที่สูง โดยการชูประเด็นประวัติศาสตร์เชิงบาดแผลระหว่างสยามกับปัตตานี เพื่อปลุกเร้าให้เกิดความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ ก่อเกิดอุดมการณ์เชื้อชาติมาลายูนิยมร่วมกับอุดมการณ์ชาตินิยมปัตตานี เป็นพื้นฐานทางความคิดในการสร้างแรงจูงใจ แล้วให้นักประวัติศาสตร์วิญญ์ให้ปัตตานีในอดีตดำรงสถานะเป็น “รัฐอิสลาม”(Islamic State) หลังจากนั้นให้ผู้รู้ทางศาสนาของขบวนการนำบทบัญญัติของศาสนาอิสลามมาตีความชักนำเข้าสู่การต่อสู้ในอิสลาม “ญีฮาด” อย่างมีเหตุผล เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจสูงสุด โดยสามารถวิเคราะห์แยกประเด็นได้ดังนี้

๑. การที่ผู้ใกล้ชิดหรือผู้ที่เป็นที่ไว้วางใจและเชื่อถือศรัทธา เข้าถึงผู้ที่ถูกชักจูงหรือกลุ่มเป้าหมายที่ได้แก่งตัว เพื่อการชักชวนเข้าสู่กระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะให้เกิดความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์และศาสนา ลักษณะดังกล่าวเหมือนกับการศึกษาของ Sageman.M ที่พบว่า การเข้าร่วมกลุ่มหัวรุนแรงทางศาสนาหรือสมาชิกกลุ่ม “ญีฮาด” มีต้นตอมาจากการเป็นมิตรหรือเป็นเพื่อนสนิทกับสมาชิกหัวรุนแรงกลุ่มก่อการร้าย โดยไม่รู้ตัว เข้ามาตีสนิทหาทางชักจูงให้เข้าร่วมในกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะ ด้วยการชักชวนไปฟังการบรรยายก่อนและบ่อยครั้งขึ้น จนเกิดความคิดเชื่อและคล้อยตามในที่สุด เครือข่ายทางสังคมในกลุ่มเพื่อนคนใกล้ชิดเช่นนี้ เป็นเสมือนกระดูกสันหลังของการแสวงหาสมาชิกของกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง หรือกลุ่มที่นิยมการต่อสู้ตามแนวทางของญีฮาด(Sageman.M ; ๒๐๐๔) นอกจากนี้ Garner.B ได้ศึกษาการก่อการร้ายแบบฆ่าตัวตายในตะวันออกกลาง พบว่าผู้ชักชวนหรือนักปลุกระดมบ่มเพาะมีความเชี่ยวชาญในการปรุงแต่งและใช้หลักคำสอนทางศาสนาเพื่อจูงใจให้เข้าร่วมขบวนการก่อการร้าย ทำให้การชักชวนหาสมาชิกใหม่มักเกิดขึ้นมากในมัสยิดและ โรงเรียนสอนศาสนา(Garner.B ; ๒๐๐๐) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Borum.R ที่พบว่าสมาชิกของผู้ก่อการร้ายมักจะมีความรู้สึภาคภูมิใจในการที่จะตอบกับตัวเองและคนรอบข้างว่า ฉันทคือ “สมาชิกผู้ก่อการร้าย” หรือ “ฉันทเป็นนักรบเพื่อเสรีภาพ”

หรือ “ฉันเป็นนักรบของพระเจ้า ขอมตายเพื่อศาสนา” นอกจากนั้น Jessica Stern ได้ศึกษาถึง ยุทธศาสตร์การสร้างประสิทธิผลของกลุ่มหัวรุนแรงในป่ากีสถาน พบว่าผู้ปฏิบัติงานระดับล่างมักมีการศึกษาค่อนข้างน้อย และจะถูกชักชวนมาจากโรงเรียนสอนศาสนา ส่วนผู้ขึ้นระดับบนจะมาจากกลุ่มนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและคิลล์โฟฟ(Frank Cilluffo)อดีตเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงของทบวงความมั่นคงของสหรัฐฯ(Homeland Security) ประจำทำเนียบขาวและเป็นนักวิจัยเกี่ยวกับการละทิ้งความคิดหัวรุนแรงที่มหาวิทยาลัยของซิงตัน พบว่าจุดศูนย์กลางที่แท้จริงของข้าศึกคือการใช้เรื่องทีบอกเล่าต่อกันมา(Narrative) มาแสวงประโยชน์และตอกย้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างภาพการรับรู้(Perception) ในความไม่ยุติธรรม โดยยกเหตุการณ์ปัจจุบันบางอย่างประกอบให้เห็นจริง จนเกิดการตระหนักรู้ในการถูกกดขี่ ทั้งๆที่ในความเป็นจริงตัวผู้ถูกชักชวนเองไม่ได้ประสบกับเหตุการณ์เช่นนั้นมาด้วยตนเองจริงๆ(Hacker F.J. ; ๑๕๗๖ : ๔) สำหรับในกระบวนการปลุกกระดมบ่มเพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เช่นกัน เหล่าบรรดานักปลุกกระดมบ่มเพาะของขบวนการได้เล่าขานเหตุการณ์ความรุนแรงที่มีสยิดกรือเซะและที่ตากใบในยุคหลังปี พ.ศ.๒๕๔๗ เป็นต้นมาให้ผู้ถูกชักชวนฟังหรือดูภาพผ่านวิดีโอ(VDO) เพื่อตอกย้ำความเจ็บแค้น ความรู้สึกถูกกดขี่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hacker F.J. ที่กล่าวแล้ว นอกจากนั้น Hacker F.J. ยังสรุปว่า “ความไม่ยุติธรรมการกดขี่ที่แก้ไขได้ จะเป็นแรงจูงใจพื้นฐานสำหรับการก่อการร้ายหรือการก่อความไม่สงบด้วยวิธีรุนแรง เพื่อต้องการแก้แค้นต่อบุคคลที่ถูกคิดว่ารับผิดชอบต่อความไม่ยุติธรรมหรือการกดขี่ที่เกิดขึ้น” ลักษณะกระบวนการตั้งแต่เริ่มแรกของการเข้าตีสันติ ชักนำเข้าสู่กระบวนการปลุกกระดมบ่มเพาะ จนผู้ถูกชักชวนถูกพัฒนาแรงจูงใจสูงสุดและตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการด้วยการยอมเข้าพิธีสาบานตนนั้น การขับเคลื่อนกระบวนการแต่ละขั้นตอนจะค่อยๆเป็น ค่อยๆไป ในลักษณะของการกล่อมเกลாதงสังคม(Socialization Process) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของฮอร์แกนและเทเลอร์(Horgan J. and Taylor M.) ได้ศึกษาพบว่า “ผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อการร้ายส่วนใหญ่ผลมาจากการได้ค่อยๆสัมผัสและถูกกล่อมเกลาบ่มเพาะทีละเล็กทีละน้อย เพื่อให้ยอมรับ” นอกจากนั้นฟิลด์(Field R.) ได้ศึกษาที่ใช้เวลายาวนานถึง ๘ ปีพบว่า “การพบเห็นหรือเข้าถึงการก่อการร้ายทีละเล็กทีละน้อยตั้งแต่ยังเด็ก ทำให้เกิดแนวโน้มที่จะเป็นผู้ก่อการร้ายเมื่อโตขึ้น” ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขบวนการก่อความไม่สงบได้ใช้โรงเรียนศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการบ่มเพาะลูก-หลานมาหลายปีตติมา เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กเหล่านั้น พร้อมที่จะเติบโตเป็นเยาวชนที่เข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรทหารของขบวนการได้สอดคล้องกัน

๒. การพัฒนาแรงจูงใจสูงสุด นำสู่การตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการและเข้าสู่พิธีสาบานตน การตัดสินใจสาบานตนเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบ เป็น

กระบวนการขับเคลื่อนการปลุกพระคมบ่มเพาะอย่างมีแบบแผนและขั้นตอน กระทำแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นการยอมรับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของขบวนการจากภายใน หรือเกิดการยอมรับจากแรงจูงใจที่เกิดขึ้นสูงสุดภายใน เป็นกระบวนการที่ค่อยๆทำและทำอย่างต่อเนื่อง จนผู้ถูกชักชวนได้สร้างตรรกะการเลือกอย่างมีเหตุผล ซึ่งพบว่าผู้สมัครใจเข้าสู่พิธีสาบานตนไม่มีการบังคับแม่แต่รายเดียว การเข้าสู่พิธีสาบานตนหรือชุมเปาะ จอห์นเอลสเตอร์(John Elster) ได้เสนอแนวคิดว่าเป็นเรื่องข้อผูกมัดล่วงหน้า(Pre-commitment) นั่นคือการผูกมัดตัวเองไว้กับบางสิ่งล่วงหน้า เพื่อจำกัดทางเลือกในอนาคตในการป้องกันผลประโยชน์สูงสุดของตน ซึ่งถือเป็นการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเพื่อเลือกกระทำบางอย่าง เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของตน(พร กิเสก ; ๒๕๕๒ : ๓๓) ซึ่งในกรณีนี้ก็คือการผูกมัดตนเองไว้กับการได้ขึ้นสวรรค์ในโลกหน้า ด้วยการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ผู้ตัดสินใจเชื่ออย่างสนิทใจว่าเป็นการเข้าร่วมต่อสู้ในสงครามญิฮาด เป็นนักรบเพื่อศาสนาเพื่อพระเจ้าของพวกเขา(มูญาฮิดีน) การตัดสินใจเชื่ออย่างมีเหตุผลว่าขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชปัตตานี คือการต่อสู้เพื่อศาสนาอิสลาม เพื่อพระเจ้าของพวกเขา นั้น ถือเป็นขั้นตอนกระบวนการปลุกพระคมบ่มเพาะที่แยบยล ลึกซึ้ง ด้วยการให้อูลาม่าหรือผู้รู้ทางศาสนาของขบวนการที่จัดตั้งขึ้นเป็นผู้เข้าสู่กระบวนการบ่มเพาะในขั้นตอนจังหวะสุดท้าย เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจสูงสุดให้เกิดการตัดสินใจ ด้วยการนำศาสนาอิสลามในบทบัญญัติที่ว่าด้วย “สงครามญิฮาด” มาตีความทับความรู้สึกเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ และบนฐานอุดมการณ์เชื่อชาติมาลาญนิยมและชาตินิยมปัตตานี ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของมาลาญปัตตานี ตามผลการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์เฉพาะของ ดร.แพทริค โจรี จนสามารถนำหลักศาสนาดังกล่าวมาอธิบายการต่อสู้เพื่อเอกราชปัตตานีให้เชื่อและเข้าใจได้ว่าเป็นการต่อสู้เพื่ออิสลามอย่างมีเหตุผล ด้วยการตีความให้ดินแดนปัตตานีในอดีตก่อนถูกสยามยึดครองว่า “เป็นดินแดนของศาสนาอิสลาม” ปัตตานีในอดีตเป็น “รัฐอิสลาม”(Islamic State) แต่เมื่อสยามเข้ายึดครองดินแดนปัตตานี จึงถือเป็นการยึดครองดินแดนของอิสลามและถือว่าเป็นดินแดนแห่งสงครามในอิสลาม ซึ่งเรียกว่า “ดินแดนคาร์ลฮาราบี” ตามบัญญัติในหลักศาสนาอิสลามแล้วเมื่อดินแดนของอิสลามมีสถานะเป็นดินแดนแห่งสงครามหรือ “ดินแดนคาร์ลฮาราบี” ถือว่ามุสลิมทุกคนที่อาศัยอยู่ในดินแดนนั้น ต้องเข้าร่วมต่อสู้กับศัตรู ถือเป็นการทำสงคราม “ญิฮาด” ในอิสลามตามข้อบัญญัติแล้วถือเป็น “วาฮิบ”(ซึ่งหมายถึงต้องปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติจะเป็นบาปใหญ่ที่ไม่เห็นสวรรค์) ส่วนผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมต่อสู้ทุกคนถือเป็นนักรบเพื่อศาสนาหรือมูญาฮิดีน หากเสียชีวิตจากการต่อสู้จะได้สถานภาพ “ชะฮีด” คือเข้าสู่สวรรค์ชั้นสูงสุดโดยไม่ต้องรวันพิพากษาหรือวันสิ้นโลก การเบี่ยงเบนประวัติศาสตร์ปัตตานีผูกติดกับดินแดนแห่งศาสนาอิสลาม และให้อาณาจักรปัตตานีในอดีตมีสถานะเป็นรัฐอิสลาม(Islamic State)เช่นนี้ ย่อมง่ายต่อการนำหลักศาสนาอิสลาม

มาตีความชักนำเข้าสู่ความเชื่อ ว่าเป็นสงครามญิฮาดในอิสลามอย่างน่าเชื่อถือและแยบยลยิ่ง โดยเฉพาะผู้นำศาสนาและเยาวชนที่มีความรู้ทางศาสนาที่จำกัด จะไม่สามารถใช้ดุลยพินิจ “วินิจฉัย” ความถูกต้องเช่นนี้ได้เลย และเมื่อผนวกเข้ากับความรู้สึกโกรธแค้น เกลียดชังและอยากแก้แค้นสยามด้วยแล้ว จึงไม่ยากเลยที่เหล่านักปลุกระดมเหล่านั้นจะกระตุ้นแรงจูงใจให้สูงสุด และตัดสินใจเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ และมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮอร์แกน (Horgan) พบว่าจุดอ่อนในการจูงใจให้คนกลายเป็นผู้ก่อการร้ายหรือผู้ก่อความไม่สงบ มีปัจจัยสำคัญ ๓ ประการ คือ อัตลักษณ์ ; ความยุติธรรม และความต้องการเป็นเจ้าของหรือส่วนหนึ่งในองค์กร ซึ่งใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เน้นในเรื่องอัตลักษณ์ที่มีเชื้อชาติมลายู ศาสนาอิสลาม และประวัติศาสตร์ปัตตานี เป็นองค์ประกอบสำคัญที่หลอมรวมเป็น “อัตลักษณ์ปัตตานี” ดังนั้น “ญิฮาด” ซึ่งหมายถึงการต่อสู้เพื่อศาสนาอิสลามจึงเป็นเรื่องเดียวกันกับการปกป้องอัตลักษณ์ปัตตานี เจกเช่นกัน

ปัตตานีในอดีตตามทัศนะของนักประวัติศาสตร์หรือนักวิชาการที่ก้าวล่วงไปสู่การวินิจฉัยความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ปัตตานีให้สอดคล้องกับหลักศาสนาที่ดำรงสถานะเป็น “รัฐอิสลาม”(Islamic State) จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่สังคมไทยและบรรดานักวิชาการสาขาต่างๆ ต้องให้ความสนใจรับรู้เพื่อ “เรียนรู้” ความเป็นมาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ชัดเจนรอบด้านและรอบคอบ เพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติร่วมกัน และทำความเข้าใจคำจำกัดความความหมายของ “รัฐอิสลาม” ว่าเป็นเช่นไร มีองค์ประกอบอย่างไร และในสังคมโลกเคยมีรัฐใดที่มีสถานะเป็น “รัฐอิสลาม” หรือมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์อะไร ในห้วงเวลาใด ที่สามารถชี้ชัดได้ว่า ปัตตานีในอดีตคือ “รัฐอิสลาม” อย่าพึ่งศึกษาค้นหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เป็นวิชาการ เพื่อวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ควรที่จะศึกษาค้นหาความจริงทางประวัติศาสตร์เพื่อนำเข้าสู่ความเป็นจริงที่หักล้างกระบวนการตีความของบรรดานักปลุกระดมบ่มเพาะของขบวนการ ก็จะสามารถทำความเข้าใจกระจ่างได้อีกทางหนึ่ง

ตอนที่ ๖: ความท้าทายของรัฐในการตัดความเชื่อมโยง หยุดยั้งและทำลายกระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบ

จากการสำรวจตรวจทานกรอบแนวคิดอย่างรอบด้านและรอบคอบ ต่อแนวทางการขับเคลื่อนบันได ๗ ขั้น ที่เน้นและให้ความสำคัญกับกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะสร้างจิตสำนึกมวลชนมาลายูปัตตานี และจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ขึ้นภายใต้การสนับสนุนจากมวลชนมาลายูปัตตานี และกำหนดยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ให้มีแบบแผนและจังหวะก้าวที่มี

สถานการณ์การปฏิบัติเป็นตัวกำหนดนี้เอง ทำให้เราพบว่าทั้งบันได ๗ ขั้นและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนองค์กรต่อสู้ถือเป็นคัมภีร์การปฏิบัติของขบวนการที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างลงตัวจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้ โดยเฉพาะบันได ๗ ขั้นถือเป็นการกำหนดการชักชวนจัดตั้งบุคคลเป้าหมายเข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในองค์กรมวลชนและองค์กรการทหารหรือกองกำลังปฏิบัติการและทั้งบันได ๗ ขั้นและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ต่างมีเป้าหมายหลักเหมือนกันคือประชาชนมลายูมุสลิมในดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ปัตตานี ดังนั้นนักปฏิวัติ(นักปลุกระดมบ่มเพาะนักจัดตั้งทั้งหลายของขบวนการก่อความไม่สงบ) รวมทั้งองค์กรการต่อสู้ที่ขับเคลื่อนงานการต่อสู้ หรืออาจเรียกว่า “งานปฏิวัติ” ก็ไม่ผิดจะถูกผลักดันให้เข้าใกล้ชิดกับประชาชนมลายูปัตตานีตลอดเวลา จนเกิดความใกล้ชิด คั่นเคย เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับประชาชนและมวลชน ความสำเร็จของการปฏิวัติหรือเส้นทางแห่งชัยชนะก็เป็นจริงมากขึ้นเท่านั้น สำหรับเนื้อหาสาระสำคัญของทั้งบันได ๗ ขั้นและยุทธศาสตร์ของขบวนการตามที่กล่าวถึง จะครอบคลุมเป้าหมายงานการเมืองที่กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการปฏิบัติการทางทหารของขบวนการเอาไว้ค่อนข้างชัดเจน ทำให้การปฏิบัติการทางทหารของกลุ่มกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) จึงมีทิศทางและเป้าหมายที่โดยส่วนใหญ่จะสนับสนุนงานการเมืองในสงครามประชาชนของขบวนการก่อความไม่สงบ ดังนั้นหากฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถเข้าถึงประชาชนมลายูมุสลิมหรือขาดการสนับสนุนจากประชาชนมลายูมุสลิมแล้ว ฝ่ายรัฐบาลจะไม่สามารถหยุดยั้งหรือตอบโต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของขบวนการได้ สถานการณ์ความรุนแรงที่เผชิญหน้ากับรัฐบาลก็จะยังคงดำเนินต่อไป ในทางกลับกันหากรัฐบาลสามารถเข้าถึงประชาชนได้ด้วยงานการเมือง จนเจ้าหน้าที่รัฐทุกส่วน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ความมั่นคงเกิดความใกล้ชิดและมีความคุ้นเคยกับประชาชน และสามารถเกิดเป็นมวลชนของรัฐได้แล้ว จะเป็นอุปสรรคสำคัญของการขับเคลื่อนงานยุทธศาสตร์การปฏิบัติของขบวนการ จนอาจนำไปสู่การหยุดยั้งและตอบโต้ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนบันได ๗ ขั้น โดยเฉพาะขั้นการปลุกระดมบ่มเพาะนำคนเข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการได้เช่นกัน สำหรับการขับเคลื่อนบันได ๗ ขั้นในสถานการณ์ปัจจุบัน น่าจะยังคงมีความเข้มข้นอยู่บ้างในส่วน ของขั้นที่ ๑ ถึงขั้นที่ ๔ คือการปลุกระดมบ่มเพาะ ไปจนถึงขั้นการจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ เพราะถือเป็นปัจจัยหลักสำคัญของการดำรงสถานการณ์การต่อสู้ให้ต่อเนื่องยืดเยื้อยาวนานตามกรอบแนวทางของสงครามยืดเยื้อ(Protracted War) ส่วนยุทธศาสตร์ยังคงถูกขับเคลื่อนอย่างเต็มที่ในทุกยุทธศาสตร์ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ

โดยสรุปแล้วอาจมองได้ว่า บรรดาผู้ที่ผ่านการสาบานตน(ซุมเปาะ) เข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการก่อความไม่สงบ ทั้งในโครงสร้างขององค์กรการเมืองและโครงสร้างทาง

ทหารเปรียบเสมือน “ยุ่ง” ที่เกิดจากการฟัดตัวของลูกน้ำในแหล่งบ่มเพาะเชื้อปฏิวัติ และยุ่งเหล่านี้ ได้ถูกจัดระบบระเบียบฝึกฝนความรู้ความสามารถไว้ใน โครงสร้างอย่างเหมาะสมและเกื้อกูลกัน อย่างใกล้ชิด ดังนั้นหากรัฐบาลไม่สามารถทำลายแหล่งบ่มเพาะลูกน้ำของแห่งการปฏิวัติชนิดนี้ได้ ก็ไม่มีโอกาสที่จะกำจัดยุ่งที่อยู่ใน โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ให้หมดสิ้นลงได้ เพราะแหล่งเพาะลูกน้ำ ยุ่งยังคงอยู่ หากเป็นเช่นนี้วงจรแห่งความรุนแรงในการขับเคลื่อนสถานการณ์ปฏิวัติก็ยังคงดำเนิน ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งเช่นปัจจุบัน

สำหรับบันได ๗ ขั้นและ ๕ ยุทธศาสตร์ที่ใช้ขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ของขบวนการ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของการสร้างสถานการณ์ความรุนแรง จึงเชื่อได้ว่าทั้งบันได ๗ ขั้นและ ๕ ยุทธศาสตร์คือเป้าหมายสำคัญที่เราจำเป็นต้องหยุดยั้งให้ได้ และเมื่อสำรวจตรวจสอบ แนวคิดของทั้ง ๒ ประการอย่างรอบคอบแล้ว เราพบจุดอ่อนจุดแข็งที่สำคัญดังนี้ :-

๑. จุดอ่อนจุดแข็งของบันได ๗ ขั้น

๑.๑ จุดแข็งของบันได ๗ ขั้น

- ๑.๑.๑ ยากต่อการทำความเข้าใจและหาความสัมพันธ์ของแต่ละขั้น
- ๑.๑.๒ แต่ละขั้นมีความเชื่อมโยงสอดรับกันภายใต้หลักการสงคราม ประชาชนและสงครามยึดเชื้อ
- ๑.๑.๓ กำหนดเป้าหมายการสร้างสมาชิกที่ชัดเจนแต่มีความซับซ้อน
- ๑.๑.๔ มีความอ่อนตัวสูง ปรับเปลี่ยนวิธีการแต่ละขั้นได้ง่าย
- ๑.๑.๕ สามารถดำเนินการแต่ละขั้นได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๒ จุดอ่อนของบันได ๗ ขั้น

- ๑.๒.๑ หากขั้นตอนที่ ๑, ๒ ถูกทำลาย จะส่งผลต่อการดำรงอยู่ขององค์กร การต่อสู้ทันที
- ๑.๒.๒ หากรัฐรุกทางการเมืองเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง จะเป็นการ ทำลายความเชื่อมโยงในทุกขั้นตอนของบันได ๗ ขั้นสถานการณ์ปฏิวัติอาจหยุดลง
- ๑.๒.๓ หากสังคมพัฒนาไปสู่สังคมการเรียนรู้ อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการ เนินการแต่ละขั้นของบันได ๗ ขั้น
- ๑.๒.๔ ไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ในสังคมเปิดหรือสังคมเชิงตรรกะ

๒. จุดอ่อนจุดแข็งของ ๕ ยุทธศาสตร์

๒.๑ จุดแข็งของ ๕ ยุทธศาสตร์

- ๒.๑.๑ มีลักษณะเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก
- ๒.๑.๒ ขับเคลื่อนองค์การต่อสู้ทั้งทางกว้างและทางลึก
- ๒.๑.๓ สนับสนุนหลักการทำสงครามยืดเยื้อ(The Protracted War)
- ๒.๑.๔ เน้นมีทีมงานการเมืองมากกว่างานการทหารในสงครามประชาชนทำให้ได้สมาชิกเพิ่ม ประชาชนสนับสนุนการต่อสู้
- ๒.๑.๕ ดำเนินการ โดยองค์การต่อสู้ที่มีลักษณะการจัดเป็นองค์กรลับ
- ๒.๑.๖ กำหนดให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางและเป้าหมายของทุกยุทธศาสตร์

๒.๒ จุดอ่อนของ ๕ ยุทธศาสตร์

- ๒.๒.๑ อาจะขับเคลื่อน ๕ ยุทธศาสตร์ หากอาจจะถูกทำลาย ๕ ยุทธศาสตร์ จะหยุดชะงักลงทันที
- ๒.๒.๒ หากยุทธศาสตร์ใดยุทธศาสตร์หนึ่งไม่สามารถขับเคลื่อนได้จะส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อื่นๆด้วย
- ๒.๒.๓ องค์การต่อสู้อาจถูกสลายโดยง่าย เมื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ใดยุทธศาสตร์หนึ่งไม่สามารถทำได้
- ๒.๒.๔ ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์เหมาะสมกับสภาพสังคมเชิงจารีตนิยม อาจไม่เหมาะสมในสังคมที่พัฒนาแล้ว (สังคมเชิงตรรกะ)
- ๒.๒.๕ กระแสโลกาภิวัตน์อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อน

๓. จุดอ่อนจุดแข็งของฝ่ายรัฐ

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐและปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บังคับหน่วยกำลังรบ ในระดับผู้บังคับการกรมทหารราบ และผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัด รองผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจังหวัด รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดและผู้อำนวยการโรงเรียนเสริมสร้างสันติสุข หมุนเวียนมาอย่างต่อเนื่อง ๑ ปีเต็มมองเห็นทั้งจุดอ่อนจุดแข็งของฝ่ายรัฐ และเมื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบข้อมูลเชิงคุณภาพของฝ่ายขบวนการก่อความไม่สงบและผลการปฏิบัติในห้วง ๑ ปีที่ผ่านมา สามารถกำหนดจุดอ่อนจุดแข็งของรัฐในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบได้เป็น ๒ ระดับ คือ ในระดับยุทธศาสตร์หรือระดับนโยบาย และในระดับยุทธวิธี ซึ่งแต่ละระดับสามารถสรุปได้ดังนี้:-

๓.๑ จุดอ่อนจุดแข็งของฝ่ายรัฐในระดับยุทธศาสตร์หรือระดับนโยบาย

เมื่อนำหลักการสงครามประชาชนของทั้งเหมา เจ๋อตุง และพลเอกโว เหวียน ยับ มาพิจารณาวิเคราะห์ร่วมกับบันได ๗ ขั้น ที่ใช้ในการจัดตั้งองค์กรการต่อสู้และ ๕ ยุทธศาสตร์ของฝ่ายขบวนการก่อความไม่สงบแล้ว สามารถกล่าวถึงปัจจัยแห่งชัยชนะของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในเชิงหลักการได้ดังนี้:- (สัมภาษณ์พิเศษ พลโทสำเร็จ ศรีหรั่ง ; พฤษภาคม ๒๕๕๕)

๑. ความสามารถในการควบคุมชี้นำองค์กรการต่อสู้ได้อย่างมีเอกภาพภายใต้ทิศทางที่ชัดเจน(กุมสภาพองค์กร)

๒. ความสามารถในการเข้าถึงและเอาชนะจิตใจประชาชนมาลาญมุสลิม ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ประชาชนเหล่านั้นสนับสนุนฝ่ายตน(กุมสภาพประชาชน)

๓. ความสามารถในการดำเนินกลยุทธ์การเมืองระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับฝ่ายตน(กุมสภาพต่างประเทศ)

ปัจจัยทั้ง ๓ ประการคือหลักพื้นฐานแห่งชัยชนะ ฝ่ายใดกุมสภาพทั้ง ๓ ปัจจัยได้มากกว่ากันฝ่ายนั้นจะเป็นฝ่ายได้เปรียบ และอาจได้รับชัยชนะในที่สุด และเป็นปัจจัยที่นำมาพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งของทั้ง ๒ ฝ่ายในเชิงหลักการได้โดยเฉพาะฝ่ายรัฐ ภายใต้กรอบแนวคิดหลักทั้ง ๓ ประการ สามารถสรุปเป็นจุดอ่อนจุดแข็งของฝ่ายรัฐได้ดังนี้

๓.๑.๑ จุดอ่อนของฝ่ายรัฐในแง่ความสามารถการควบคุมชี้นำองค์กรการต่อสู้ให้มีเอกภาพ ภายใต้ทิศทางที่ชัดเจน

๓.๑.๑.๑ การจัดองค์กรการต่อสู้ของฝ่ายรัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ทำให้องค์กรการต่อสู้ของรัฐขาดความเป็นปึกแผ่นและเอกภาพ นโยบายขาดความต่อเนื่อง บุคลากรของรัฐที่ประกอบในโครงสร้างเกิดความไม่แน่ใจในทิศทางการปฏิบัติงาน จนขาดความเชื่อมต่อและความแน่นแฟ้นในการประสานงานระหว่างองค์กรหรือภายในองค์กรเดียวกัน

๓.๑.๑.๒ รัฐไม่สามารถกำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ให้มีทิศทางที่ชัดเจนและต่อเนื่อง นำสู่การทำลายการขับเคลื่อนบันได ๗ ขั้นและ ๕ ยุทธศาสตร์ของขบวนการก่อความไม่สงบลงได้ แต่ละองค์กรต่างขับเคลื่อนแนวทางการต่อสู้ของรัฐไปตามความเชื่อและมุมมองของตน ทำให้ขาดพลัง(Impact)ในการหยุดยั้ง และทำลายความต่อเนื่องระหว่างการปลุกกระดมเพาะกับการชักชวนสมาชิกเข้าสู่โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ ทำให้องค์กรการต่อสู้สามารถดำรงความเป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพขับเคลื่อนความรุนแรงได้ตลอดเวลา

๓.๑.๑.๓ แต่ละองค์กรของรัฐต่างยืนอยู่บนคนละมุมมองของปัญหาความรุนแรงใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเห็นปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยไม่สามารถ

บูรณาการความเห็นต่างเหล่านั้น มาเป็นความเห็นร่วมกันได้ ทั้งๆที่ในความเป็นจริงเราทั้งหลายต่างก็ยืนอยู่บนโจทย์เดียวกันทั้งสิ้นในปัญหาความรุนแรงของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เป็นสถานการณ์เผชิญหน้าเราทุกคน ทุกองค์กรของประเทศไทยทำให้ทิศทางการแก้ปัญหาไปคนละทิศคนละทาง ขาดการบูรณาการอย่างมาก และเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้ระบบแห่งรัฐเกิดความอ่อนแอภายใน อาจนำสู่การขาดความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐหรือระบบแห่งรัฐของประชาชนในพื้นที่ได้ และง่ายต่อการถูกทำลายด้วยพลังการต่อสู้จากขบวนการก่อความไม่สงบ และไม่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาให้เข้าถึงปัญหาอย่างมีพลังพอที่จะไปหยุดยั้งหรือทำลายความต่อเนื่องเชื่อมโยงการขับเคลื่อนในแต่ละชั้นของบันได ๓ ชั้นได้ โดยเฉพาะความต่อเนื่องของการปลุกกระดม บ่มเพาะกับการชักชวนเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการยังคงสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ห้องปฏิบัติการต่อสู้ที่เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนความรุนแรงยังคงมีความเข้มแข็งสมบูรณ์พร้อมที่จะสร้างสถานการณ์ได้ต่อไป

๓.๑.๒ จุดอ่อนของรัฐในการเข้าถึงและเอาชนะจิตใจประชาชนมาลายูมุสลิม ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ประชาชนเหล่านั้นอยู่กับรัฐ

๓.๑.๒.๑ การเข้าถึงประชาชนของเจ้าหน้าที่รัฐในทุกกลไกของรัฐในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเทียบกับบันได ๓ ชั้นและ ๕ ยุทธศาสตร์ที่เน้นและขับเคลื่อนนักต่อสู้ของขบวนการเข้าหาและอยู่กับประชาชน ส่วนฝ่ายรัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ใดหรือนโยบายใดที่ขับเคลื่อนเจ้าหน้าที่รัฐให้อยู่กับประชาชน จนเกิดความใกล้ชิดคุ้นเคยเกิดเป็นความไว้วางใจซึ่งกันและกันได้ จึงทำให้ฝ่ายรัฐไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าฝ่ายขบวนการก่อความไม่สงบ ทั้งๆที่รัฐมีศักยภาพที่เหนือกว่า

๓.๑.๒.๒ ตลอดห้วงเวลาที่ผ่านมามีฝ่ายรัฐขาดการปฏิบัติการสงครามข้อมูลข่าวสาร (IO) ที่มีเป้าหมายทำลายความชอบธรรมของขบวนการก่อความไม่สงบต่อการรับรู้ของพี่น้องประชาชนมาลายูมุสลิมในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมาลายูมุสลิมในพื้นที่ปฏิเสธความรุนแรงและขบวนการก่อความไม่สงบอย่างน้อยก็ไม่กล่าวหารัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียว

๓.๑.๒.๓ กระบวนการปลุกกระดม บ่มเพาะของขบวนการนำสู่การสร้างกระแสของการแบ่งแยกขัดแย้งและหวาดระแวงเชิงอัตลักษณ์ หากรัฐไม่สามารถทำลายกระบวนการดังกล่าวได้ก็จะเป็นอุปสรรคสำคัญของรัฐในการเข้าถึงประชาชนมาลายูมุสลิม ที่ยังมีความขัดแย้งระแวงรัฐอยู่ในความรู้สึกภายใน ซึ่งจะเกิดระยะห่างระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง

๓.๑.๒.๔ ฝ่ายรัฐยังขาดการสำรวจเพื่อกำหนดหรือแยกแยะกลุ่มประชาชนมาลายูมุสลิมออกตามลักษณะแห่งพฤติกรรมเป็นกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมรุนแรงของฝ่ายขบวนการก่อความไม่สงบ แต่ไม่กล้าแสดงออกอย่างเปิดเผย กับกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนขบวนการก่อความไม่สงบ ออกจากกันให้ชัดเจนในแต่ละกลุ่มในแต่ละพื้นที่ เพื่อที่จะกำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการเข้าหาแต่ละกลุ่มที่ต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ กลุ่มที่ต่อต้านขบวนการไม่เห็นด้วยกับขบวนการหรือวางเฉย รัฐต้องกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่จะขยายฐานประชาชนกลุ่มนี้ให้มีเพิ่มมากขึ้น และอยู่เคียงข้างกับรัฐอย่างแท้จริง ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนและอยู่กับขบวนการก่อความไม่สงบ รัฐต้องกำหนดยุทธศาสตร์หรือนโยบายที่จะนำสู่การสลายทางความคิดที่เป็นปรปักษ์กับรัฐ เพื่อให้กลุ่มนี้ไม่ขยายตัว และในทางกลับกันให้สลายตัวลง เล็กกลงเพื่อกลับมาเพิ่มฐานของกลุ่มที่สนับสนุนรัฐต่อต้านขบวนการให้เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ก็จะทำให้รัฐสามารถคุมสภาพประชาชนได้ในที่สุดขบวนการก่อความไม่สงบอาจถูกโคตเคี้ยว และเกิดข้อจำกัดขึ้นมากมายที่อาจนำสู่การสลายและยุติขบวนการของตนได้ ซึ่งตลอดห่วงที่ผ่านมายุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเข้าถึงประชาชนของรัฐไม่ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ยังคงเหยิงแหงไปในพื้นที่ซึ่งขาดพลังที่จะดึงประชาชนมาสนับสนุนรัฐหรือสลายกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนเห็นด้วยกับขบวนการ เพราะลักษณะเชิงพฤติกรรมและแนวคิดของประชาชนทั้ง ๒ กลุ่มนี้มีต่อรัฐไทยและเจ้าหน้าที่รัฐมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นรัฐจึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ ตามลักษณะเชิงพฤติกรรมและแนวความคิดของประชาชนในแต่ละกลุ่มที่ทั้งต่อต้านรัฐและต่อต้านขบวนการก่อความไม่สงบซึ่งมีอยู่ทั่วไปในพื้นที่

๓.๑.๓ จุดอ่อนของรัฐในเวทีการเมืองระหว่างประเทศหรือในประชาคมโลก

๓.๑.๓.๑ เราไม่สามารถกำหนดหรืออธิบายตัวแสดง(Actor) ที่เป็นกลุ่มขับเคลื่อนสถานการณ์ความรุนแรง สร้างสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กับประชาคมระหว่างประเทศยอมรับและเข้าใจได้ จึงไม่สามารถทำลายความชอบธรรมของขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศได้ และไม่สามารถใช้เวทีระหว่างประเทศร่วมประณามขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้ให้ขาดความชอบธรรมใดๆได้

๓.๑.๓.๒ ขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้อยู่ภายใต้หลักการปฏิบัติการลับ ลวง พราง ไม่เปิดเผยและแสดงความรับผิดชอบต่อความรุนแรงที่กลุ่มตนสร้างขึ้นในทุกเวที และหากรัฐไม่สามารถเปิดเผยกลุ่มนี้ให้เป็นที่เข้าใจและให้เกิดการไม่ยอมรับในเวที

การเมืองระหว่างประเทศได้ อาจเป็นมาตรการที่รัฐสนับสนุนหลักการปฏิบัติการลับ ลวง พราง ให้กับขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้โดยปริยาย อันเป็นการเสริมจุดแข็งให้ขบวนการโดยไม่รู้ตัว และอาจเป็นจุดอ่อนสำคัญของรัฐ ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศและในเวทีภายในประเทศเราเอง อีกด้วย

๓.๑.๔ จุดแข็งของรัฐในระดับยุทธศาสตร์

สำหรับจุดแข็งของรัฐในระดับยุทธศาสตร์และครอบคลุมปัจจัยหลัก แห่งชัยชนะทั้ง ๓ ประการได้คือ “การดำรงความเป็นรัฐธำมณีที่ยังคงมีศักยภาพเหนือกว่า ขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้ในเกือบจะทุกด้าน” เพียงแต่รัฐต้องมีขีดความสามารถนำศักยภาพ ของรัฐที่เหนือกว่ามาสร้างเป็นพลังทางยุทธศาสตร์อย่างมีเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน บนฐาน ของเอกภาพแห่งรัฐสู่การทำลายและหยุดยั้งยุทธศาสตร์ของขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มนี้ให้ได้ อย่างเป็นทางการ เพราะขบวนการเองก็ไม่ได้เข้มแข็งอย่างที่เราคิดและเข้าใจกัน

๓.๒ จุดอ่อนจุดแข็งของรัฐในระดับยุทธวิธี

๓.๒.๑ จุดอ่อนของรัฐในระดับยุทธวิธี

๓.๒.๑.๑ กลุ่มปฏิบัติการของขบวนการก่อความไม่สงบ ไม่ว่าจะ เป็นฐานมวลชน(อาเจาะ) หรือกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) มีการจัดภายใต้หลักการปฏิบัติการลับ ไม่ เปิดเผยตนเอง แทรกซึมแอบแฝงดำรงอยู่ภายใต้การสนับสนุนจากมวลชนหลักในหมู่บ้านอย่างลับๆ แต่กำลังติดอาวุธของรัฐทุกส่วนเปิดเผยตนเองอย่างชัดเจน จึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในทุกด้านและ ถือเป็นจุดอ่อนสำคัญของฝ่ายเรา

๓.๒.๑.๒ ผู้บังคับหน่วยกำลังรบทุกระดับและเจ้าหน้าที่รัฐผู้ถืออาวุธ เข้าปฏิบัติการทุกคน จำเป็นต้องทำความเข้าใจให้รู้จักว่าฝ่ายตรงข้ามคือใคร มีแบบแผนการ ปฏิบัติการทางยุทธวิธีอย่างไร ดำรงตนอยู่ภายใต้การสนับสนุนของประชาชนในหมู่บ้านอย่างไร และเป้าหมายการปฏิบัติทางยุทธวิธีของฝ่ายตรงข้ามเป็นอย่างไร มีวิธีการกำหนดเป้าหมายการ ปฏิบัติการอย่างไร ทั้งนี้มีเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนมีความเข้าใจอยู่แล้ว

๓.๒.๑.๓ เจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นกำลังติดอาวุธทุกประเภทยังขาดการ เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย ด้วยการทำงานการเมืองในระดับลึก บนพื้นฐานหลักการ ปฏิบัติการจิตวิทยา ช่วยเหลือประชาชน เกาะติดประชาชน และพัฒนาไปสู่การปรับทุกข์ผูกมิตรกับ ประชาชนในพื้นที่ได้ จึงไม่สามารถสร้างข้อจำกัดให้กลุ่มกำลังปฏิบัติการ(RKK) ที่แอบแฝงตนเอง อยู่กับประชาชนในหมู่บ้านได้ ซึ่งต่างกับกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) ที่อยู่ติดกับประชาชนยอมทำ

ให้เกิดความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่า แต่โดยศักยภาพของความเป็นรัฐแล้วสามารถทำได้ และทำได้ดีกว่าขบวนการก่อความไม่สงบ

๓.๒.๑.๔ ขาดกระบวนการพัฒนากำลังประชาชนในพื้นที่ให้เป็นการประจำถิ่นอย่างเป็นระบบ ที่ต้องเน้นและให้ความสำคัญกับการสร้างอุดมการณ์ และความเชื่อที่นำเข้าสู่ความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ และความถูกต้องตามหลักศาสนาอันเป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นก่อนที่จะพัฒนาขีดความสามารถทางยุทธวิธีและติดอาวุธให้โดยรัฐ โดยคัดเลือกรวมกลุ่มประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับความรุนแรงที่เกิดจากขบวนการก่อความไม่สงบ ให้มีการจัดระบบการควบคุม บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพและแน่นแฟ้น เช่น ชุคคุ้มครองหมู่บ้าน อาสาสมัครรักษาดินแดน กองกำลังทหารพราน เป็นต้น หากทำสำเร็จ จุดอ่อนจะกลายเป็นจุดแข็งของรัฐทันที และสามารถสร้างปัญหาให้กับขบวนการก่อความไม่สงบได้โดยตรง

๓.๒.๒ จุดแข็งของรัฐในระดับยุทธวิธี

เช่นเดียวกับระดับยุทธศาสตร์คือ กำลังติดอาวุธของรัฐมีศักยภาพในเชิงกายภาพ(Hard Power) มากกว่ากองกำลังปฏิบัติการ(RKK) ของขบวนการก่อความไม่สงบในทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงได้สนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์พร้อมงบประมาณที่ใช้ปฏิบัติการของหน่วยระดับยุทธวิธีครบถ้วนตามความต้องการอย่างไม่เคยมีปรากฏมาก่อนในสมรภูมิต่างๆของประเทศ ดังนั้นหากเพียงแต่เราสามารถนำศักยภาพเหล่านั้นมาสู่การพัฒนาขจัดจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง สร้างศักยภาพแห่งอำนาจกำลังรบที่ไม่มีตัวตน(SoIf Power) อย่างเป็นระบบ โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องของฝ่ายตรงข้ามให้มากที่สุด จะนำไปสู่การได้เปรียบทางยุทธวิธีที่เหนือกว่าขบวนการก่อความไม่สงบจะส่งผลสู่การตอบสนองพลังการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จทันที

๔. จุดศูนย์กลาง(Center of Gravity) ของขบวนการก่อความไม่สงบ

จากที่กล่าวมาแล้วพบจุดศูนย์กลางของขบวนการก่อความไม่สงบเพื่อกำหนดเป็นเข็มมุ่งในการต่อสู้ หยุดยิ่ง และทำลายขบวนการก่อความไม่สงบเพื่อลดสถานการณ์การเผชิญหน้าด้วยความรุนแรงดังนี้:-

๔.๑ จุดศูนย์กลางในระดับยุทธวิธีคือ “การทำลายฐานการต่อสู้ของขบวนการด้วยการสลายหรือทำลายโครงสร้างการจัดตั้งมวลชนหลักในระดับอาเงาะ(AJAK) ซึ่งทำหน้าที่เป็นฐานมวลชนให้แก่กองกำลังปฏิบัติการ(RKK) แล้วจึงสลายทำลายกองกำลังปฏิบัติการ(RKK) ไปพร้อมๆกัน” ถือเป็นจุดศูนย์กลางในระดับยุทธวิธีที่สำคัญที่สุด หากสามารถทำลายอาเงาะได้ ก็เท่ากับเราสามารถทำลายที่มั่น(Strong hold)หรือฐานที่มั่น(Strong base)ในการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่

สงบ ได้นั่นเอง โดยมีลำดับความเร่งด่วนคือ “การสลายหรือทำลายการจัดตั้งมวลชนหลักในระดับหมู่บ้าน(อาเจะ)” เป็นความเร่งด่วนแรกด้วยนโยบาย “การเมืองนำการทหาร” โดยการปฏิบัติงานการเมืองเชิงลึกบนหลักการแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง เข้าสู่การปรับทุกข์ผูกมิตรต่อกลุ่มมวลชนหลักในหมู่บ้าน(อาเจะ) และเกาะติดมวลชนหลักนั้นตลอดเวลาภายใต้ความเข้มแข็งทางทหาร เพื่อกำหนดมาตรการสลายมวลชนหลักเหล่านั้น พร้อมกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายตามหลักนิติธรรมกับกลุ่มติดอาวุธที่แอบแฝง อาศัยมวลชนหลักเหล่านั้นเป็นเสมือนฐานที่มั่นในการปฏิบัติการกดดันกลุ่มติดอาวุธเหล่านั้น ไม่ให้มีเสรีในการปฏิบัติ ถือเป็นขั้นตอนสำคัญของการสลายโครงสร้างเชิงกายภาพ ด้วยการหยุดหรือชะลอการทำงานของมวลชนหลัก(อาเจะ)ของขบวนการก่อความไม่สงบ พร้อมกับการกดดันกลุ่มติดอาวุธด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หากฝ่ายรัฐทำสำเร็จจะส่งผลสู่การลดสถานการณ์ความรุนแรงลง การเผชิญหน้าก็จะลดระดับลงภายใต้การได้เปรียบของฝ่ายรัฐบาล

๔.๒ จุดศูนย์กลางในระดับยุทธการ คือ “การทำลายหรือสลายโครงสร้างองค์กรการต่อสู้ทั้งระบบของขบวนการทั้งทางดิ่งและทางระดับ” โดยมีมุ่งสลายหรือทำลายการจัดตั้งระดับ “สะกอม” เป็นเป้าหมายหลัก” เพราะคณะกรรมการระดับสะกอมมีบทบาทสูงสุดในการขับเคลื่อนองค์กรการต่อสู้ตามยุทธศาสตร์ทั้งหมดของขบวนการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความอ่อนแอระส่ำระสาย และหดตัวลงด้วยงาน “การเมืองนำการทหาร” พร้อมกับมาตรการตัดความเชื่อมโยงระหว่างชั้นการปลุกระดมบ่มเพาะ เพื่อการจัดตั้งบุคคลเข้าสู่โครงสร้างของขบวนการ ป้องกันขัดขวางมิให้มีการจัดตั้งบุคคลเข้ามาทดแทนบุคคลใน โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ ที่ฝ่ายเรากำลังสลายด้วยการทำลายสมาชิกใน โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ของขบวนการ ให้หมดศักยภาพในการต่อสู้และออกจากความเป็นสมาชิกในที่สุด ในขั้นนี้มีงานหลักอยู่ ๒ งานคือ งานทำลาย/สลายโครงสร้างขบวนการก่อความไม่สงบ โดยมีเป้าหมายทำลายในระดับ “สะกอม” กับงานการขัดขวางทำลายกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะไปพร้อมๆกันถือเป็นขั้นตอนการสลายโครงสร้างอย่างถาวร ป้องกันการเข้าสู่การจัดตั้งใหม่(Reorganization)

๔.๓ จุดศูนย์กลางในระดับยุทธศาสตร์ คือ ทำลายอุดมการณ์ “สังคมนิยมฮาดในอิสลาม” ด้วยการยุติเงื่อนไขที่ขบวนการก่อความไม่สงบ นำมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนและจัดตั้งองค์กรในการต่อสู้กับรัฐ อันได้แก่ การตีความทางประวัติศาสตร์บนความเกลียดแค้น ให้ปัตตานีดำรงสถานะเป็น “รัฐอิสลาม” สนับสนุนการบิดเบือนหลักศาสนาอิสลามเข้าสู่ “สังคมนิยมฮาด” ด้วยการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทั้งระบบ เพื่อนำเข้าสู่ความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ ขจัดความรู้สึกเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ พร้อมๆกับการนำเข้าสู่ความเป็นจริงทางศาสนาที่บริสุทธิ์

สร้างเป็นวาระแห่งชาติและขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดความรู้สึกของความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันอย่างมีศักดิ์ศรีของทุกๆอัตลักษณ์ เพื่อลดแนวคิดเรื่องเชื้อชาติมาลาญนิยมและความรู้สึกความไม่เป็นธรรมทางสังคม

หากรัฐสามารถทำลายจุดศูนย์คุลีในระดับยุทธวิธีและระดับยุทธการได้ จะเป็นการยุติสถานการณ์การเผชิญหน้า(Confront)ลง ความขัดแย้งปรากฏ(Overt Conflict) อันเป็นต้นเหตุแห่งการเผชิญหน้าถูกลดระดับลง นำกลับเข้าสู่สถานะของความขัดแย้งแอบแฝง(Latent Conflict) ซึ่งก็คือความแตกต่างเชิงอัตลักษณ์และความรู้สึกแบ่งแยกขัดแย้ง ซึ่งรัฐต้องแก้ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาที่รอบด้านและยั่งยืนในระยะยาวต่อไป เพื่อจัดการความขัดแย้งแอบแฝงไม่ให้ถูกปลุกกระดมบ่มเพาะเป็นความขัดแย้งปรากฏ อันนำไปสู่การเผชิญหน้ารอบใหม่อีกครั้ง

แผนภาพที่ ๑๗ : สรุปลักษณะสัมพันธ์การขับเคลื่อนสถานการณ์ความรุนแรงของขบวนการก่อความไม่สงบ

สรุป

กล่าวโดยสรุปแล้วปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ลายความเข้มแข็ง ความแข็งแกร่งของฐานรากของประเทศเป็นอย่างยิ่ง หากเราไม่สามารถยุติปัญหาความรุนแรงดังกล่าวได้ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติจะอยู่บนความอ่อนแอที่ไม่สามารถนำพลังอำนาจของชาติที่มีอยู่มาขับเคลื่อนบรรดานโยบายที่นำไปสู่การแข่งขันในประชาคมระหว่างประเทศได้ ดังนั้นปัญหาด้านน้ำ(Upstream)ที่สำคัญของความรุนแรงก็คือกระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆที่สำคัญและมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด ดังนี้:-

๑. ขั้นตอนการปลุกระดมบ่มเพาะเพื่อสร้างแรงจูงใจและพัฒนาระดับของแรงจูงใจให้เกิดขึ้นสูงสุดจนเกิดแรงขับภายใน ตัดสินใจเข้าสู่การเป็นสมาชิกของขบวนการด้วยความเต็มใจ

๒. ขั้นตอนการนำเข้าสู่พิธีสาบานตน หรือพิธีชุมนุมเปาะ เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขพันธนาการเหล่าสมาชิกไว้ด้วยหลักแห่งศรัทธา และความยำเกรงต่อ “องค์อัลเลาะห์” สร้างให้เกิดความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อขบวนการและการดำรงอยู่กับขบวนการอย่างยั่งยืน ไม่กล้าแม้จะคิดผิดคำสาบาน

๓. ขั้นตอนการฝึก-อบรมสมาชิกตามกลุ่มลักษณะที่เหมาะสมกับงาน ทั้งในโครงสร้างองค์กรมวลชน(Political Wing) และองค์กรทหาร(Military Wing) ที่นักจัดตั้งและนักปลุกระดมบ่มเพาะได้เก็งตัว คัดเลือก และแบ่งกลุ่มไว้แล้ว

๔. ขั้นตอนการจัดตั้งและใช้งานตามโครงสร้างในองค์กรการต่อสู้

กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง ๔ ขั้นตอนเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่า “ขั้นตอนการปลุกระดมบ่มเพาะ” ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด และอาจมองได้ว่าการปลุกระดมบ่มเพาะเป็นปัญหาด้านน้ำของกระแสน้ำแห่งความรุนแรงในปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กำลังเป็นสถานการณ์การเผชิญหน้ากับรัฐไทย และประชาสังคมไทยทุกส่วนอยู่ในขณะนี้ จากการศึกษาเราพบว่า กระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะมีความละเอียดอ่อน สลับซับซ้อนเชื่อมโยงกันหลายมิติอย่างแยกย่อย โดยเริ่มต้นกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะประวัติศาสตร์ปัตตานีกับสยามเชิงบาดแผล เพื่อพัฒนาให้เกิดความรู้สึกเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ แล้วจึงบ่มเพาะไปสู่การสร้างอุดมการณ์ความเป็นเชือชาติมาลายูนิยมกับความเป็นชาตินิยมปัตตานี ก่อเกิดแนวความคิดการแบ่งแยกดินแดนเพื่อปกครองตนเอง ถึงตอนนี้บรรดานักปลุกระดมบ่มเพาะได้ก้าวล่วงไปสู่การ

วินิจัยทางประวัติศาสตร์ให้ปัตตานีในอดีตมีสถานะเป็น “รัฐอิสลาม” หลังจากนั้นเหล่าผู้รู้ทางศาสนาหรืออุลามาของขบวนการ จึงนำหลักการต่อสู้ในอิสลาม หรือ “หลักสงครามญิฮาด” ในอิสลาม มาตีความทับความเชื่อทางประวัติศาสตร์ที่ได้บ่มเพาะไปจนสามารถอธิบายเชิงชี้นำได้อย่างลงตัวว่า “การต่อสู้เพื่อเอกราชปัตตานีเป็นการต่อสู้เพื่ออิสลาม” เพราะดินแดนแห่งปัตตานีที่ถูกสยามยึดครองถือเป็นดินแดนแห่งสงครามตามบทบัญญัติแห่งอิสลามที่เรียกว่า “ดินแดนคารุลฮาราบี” อันเนื่องมาจากการเป็น “รัฐอิสลาม” ของปัตตานีในอดีตนั่นเอง ดังนั้นจึงสามารถทำสงครามญิฮาดในปัตตานี เพื่อเอกราชปัตตานีได้เช่นกัน

ดังนั้นกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะ จึงถือเป็นกระบวนการที่สร้างและผลิตสมาชิกให้กับขบวนการก่อความไม่สงบที่สำคัญที่สุด เปรียบเสมือนการผลิตกำลังสำรองหรือกำลังกองหนุนที่พร้อมจะทดแทนกำลังที่สลายหรือสูญเสียชีวิตไปใน โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ เพื่อรักษาความเข้มแข็งให้กับองค์กรการต่อสู้ให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนและมั่นคง นอกจากนี้กระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะยังเป็นกระบวนการในการขยายมวลชน แนวร่วมทางความคิด และองค์กรการต่อสู้ให้ขยายตัวขึ้นทั่วทั้งพื้นที่อีกด้วย การหยุดยั้งหรือยุติกระบวนการปลุกระดมบ่มเพาะจึงเป็นสิ่งที่ทำทนายรัฐไทยและประชาสังคมไทย ผู้นำศาสนาที่ยึดความถูกต้องและความบริสุทธิ์บนฐานแห่งความเป็นจริงของหลักคำสอนในศาสนาอิสลามเป็นอย่างยิ่ง และหากสามารถทำได้จะเป็นการทำลายขององค์กรการต่อสู้ของขบวนการไม่ให้เกิดการขยายตัว ตรงข้ามกลับจะทำให้องค์กรการต่อสู้ของขบวนการเกิดการหดตัวลง ถูกสีกร่อน อาจเกิดเป็นความระส่ำระสายภายใน อันเนื่องมาจากความไม่มั่นใจในความถูกต้องของแนวทางการต่อสู้ตามหลักการอิสลามอย่างแท้จริงหรือไม่ สมาชิกในโครงสร้างจะลดน้อยหรือหดรอดลง และอาจต้องยุติสถานการณ์การต่อสู้กับรัฐในที่สุด หากไม่สามารถสร้างหรือผลิตสมาชิกใหม่หรือรักษายอดของสมาชิกที่มีอยู่เดิมให้คงที่อยู่ได้